

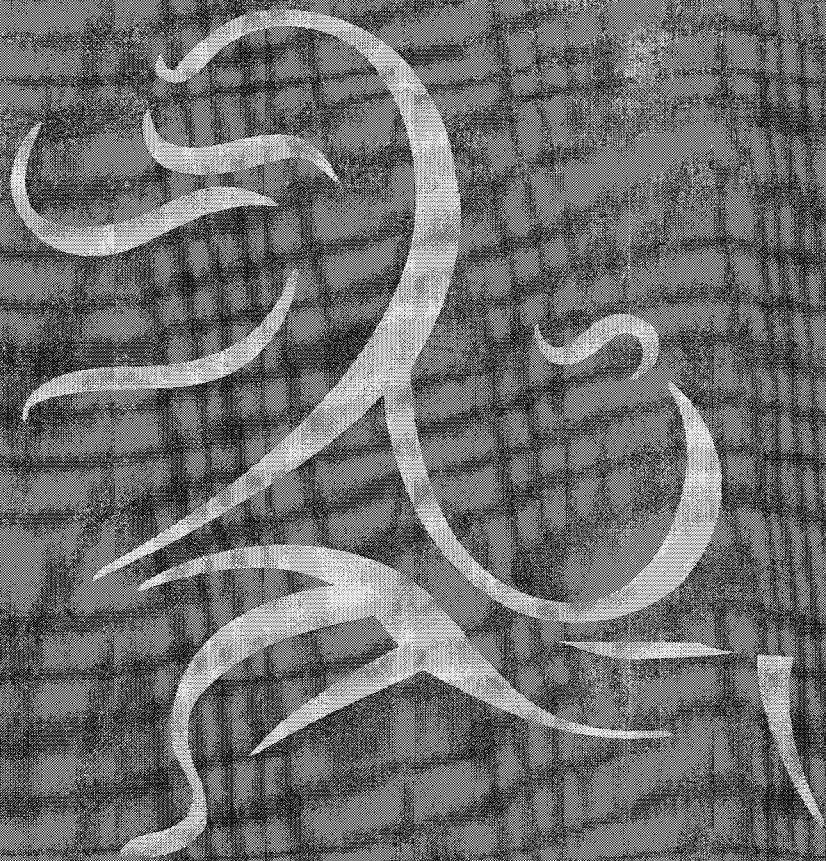

Meedoen in de sterke samenleving

Wmo beleidskader 2012-2015

gemeente
WOERDEN

Gemeente Woerden

12i.00214

**WOERDEN, STAD WAAR
GROENE HART KLOPT**

Voorwoord

In dit beleidskader zetten we onze visie op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) neer voor de periode 2012 tot 2015.

Na de invoering van de Wmo in 2007, 'kantelen' we nu de Wmo. Door te kantelen zorgen we dat inwoners *meedoen in de sterke samenleving*. Hierbij benutten we in de eerste plaats de eigen kracht van mensen door te kijken naar wat ze (nog) wél in plaats van niét meer kunnen. In de tweede plaats kijken we naar het eigen sociale netwerk om inwoners heen; als je niet *zelfredzaam* bent, ben je misschien wel *samenredzaam*. Vervolgens maken we zoveel mogelijk gebruik van collectieve voorzieningen en zorgen we als laatste voor stevig individueel maatwerk daar waar het écht nodig is. Dit laatste wordt steeds meer tijdelijk ingezet, of structureel ondersteunend aan de eigen kracht en het sociale netwerk voor de groep sociaal kwetsbare mensen. De kanteling sluit goed aan bij onze eigen collegedoelen.

In ons coalitieakkoord "*Keuze voor perspectief*" kiezen we duidelijk voor een slanke overheid en een sterke samenleving. De gemeente is vanaf nu een regisseur. Voorin het beleidsproces ontwikkeld zij in dialoog een visie, vertrouwt zij taken aan de samenleving toe, brengt partijen samen en verbindt hen. De eigen kracht van inwoners speelt vervolgens een grote rol bij het vervolg geven aan initiatieven en het vinden van eigen oplossingen voor problemen. De gemeente is ondersteunend aan de maatschappelijke initiatieven en ambities en zorgt voor een goed vangnet voor de meest kwetsbaren in onze gemeente waarvoor de wereld te complex is en steeds complexer wordt.

We zien dat onze inwoners al veel burgerkracht benutten om samen dingen te bereiken. Ouders zetten zich op school in, er vinden op-schoon-acties plaats in buurten, vrijwilligers leiden sportverenigingen of ondersteunen bijvoorbeeld ontmoetingen van de Zonnebloem. Ook de betrokkenheid van de lokale organisaties is groot. Dit bleek uit de hoge opkomst tijdens de Werkbijeenkoms Wmo van 5 oktober 2011. Gesprekken met wijk- en dorpsplatforms en de discussies in de gemeenteraad bevestigden dit beeld. Deze betrokkenheid geeft ons een extra stimulans om de eigen kracht van onze inwoners en daarmee de sterke samenleving te versterken en benutten.

Bij alles wat we doen houden we uiteraard rekening met de wetenschap dat door de vergrijzing het beroep op maatschappelijke ondersteuning toeneemt. De gemeente krijgt daarnaast nieuwe taken en verantwoordelijkheden binnen de Wmo op het gebied van de Awbz en jeugdzorg. We staan voor een uitdaging om de gemeentelijke inzet binnen het beschikbare budget goed tot zijn recht te laten komen. Daarbinnen krijgt het vangnet voor kwetsbare inwoners een speciale plek. Met in de wetenschap dat naast de gemeenschappelijke inzet, er veel ondersteuning is voor en door onze inwoners.

Loes Ypma, wethouder Gemeente Woerden

Samenvatting: een blik op de toekomst

In deze samenvatting willen wij ons beeld van Woerden in 2015 met u delen. We hebben dan een paar jaar keihard gewerkt en geïnvesteerd in de sterke samenleving, we vertrouwen dan daadwerkelijk op ieders eigen kracht. En als er onoverkomelijke problemen zijn dan weten we precies hoe we die samen moeten aanpakken. Het is nu 2015, kijkt u met ons mee?

1. Eigen kracht centraal: koester de eigen kracht!

Wij zijn keer op keer onder de indruk en trots op de daadkracht en draagkracht van onze inwoners. We vertrouwen er op dat inwoners zelf in staat zijn naar eigen inzicht vorm te geven aan hun eigen leven. Inwoners beslissen zelf hoe zij omgaan met de kansen, bedreigingen en teleurstellingen in hun leven.

Wij koesteren de zelfredzaamheid en dit zelforganiserend vermogen van mensen! We hebben zicht op hun wensen en behoeften. En we hebben geleerd hoe we de Wmo constant kunnen aanpassen aan de veranderlijke wensen en behoeften van inwoners. Zij zeggen het in principe wel zelf te kunnen, maar soms hebben ze toch tijdelijke ondersteuning nodig.

In 2012 hadden we de mond nog vol van de 'Kanteling'. Inwoners van Woerden moesten anders gaan denken en doen en minder leunen op hulpverleners en de overheid. Maar achteraf moeten we eerlijk zeggen dat vooral de overheid en de hulpverleners moesten kantelen! Leren luisteren, vertrouwen op de kracht en de creativiteit van mensen bij het oplossen van problemen. Echt behulpzaam zijn als er toch een vraag om ondersteuning is. En dan niet denken in zuilen, loketten, taken en formulieren. Ons motto is nu: kan niet bestaat niet!

2. Sterke lokale samenleving: vier het eigen netwerk!

Inwoners lossen dus in principe hun eigen problemen op, maar dat doen zij niet alleen. Het gebeurt in de wijk, de buurt en op straat! Inwoners spreken elkaar aan als er iets is, maken de buurt met elkaar schoon en ondersteunen elkaar.

In Woerden was het al normaal dat mensen elkaar hielpen bij zorgen of problemen. Maar nu is het wel gewoner geworden om het daar ook over te hebben. De schroom om een helpende hand toe te steken of daar gewoon naar te vragen is er gelukkig niet meer. Dat komt door de Wmo cafés die de wijkplatforms organiseren, maar ook de vrijwilligers van het welzijnswerk zijn ware ambassadeurs gebleken met hun motto: *Hulp vragen? Hulp geven? Gewoon doen!*

Afgelopen jaren heeft de gemeente natuurlijk ook stevig geïnvesteerd in de sterke lokale samenleving. Daardoor weet iedereen nu waar je moet zijn voor een vrijwilliger als het niet meer lukt met boodschappen doen. Of als je samen met anderen uit de wijk gezellig een kopje koffie wilt drinken. Maar omgekeerd is het ook heel eenvoudig geworden om je in te zetten als vrijwilliger. Ook als het voor korte tijd is. De vrijwilligerscentrale, Zilveren Kracht, Samen voor Woerden zijn bekende matchmakers. Maar laten we vooral die honderden verenigingen, clubs en organisaties niet vergeten waar mensen graag aan meedoen, elkaar ontmoeten en helpen. Gewoon omdat mensen betrokken zijn bij elkaar en een kleine of een wat grotere klus altijd willen doen als het past bij hun interesse.

3. Integrale dienstverlening: we doen het samen!

Soms lukt het niet op eigen kracht een probleem op te lossen. In onze gemeente hebben we gelukkig een uitstekend vangnet waar je terecht kunt voor tijdelijke ondersteuning.

Tegenwoordig komt er iemand bij je thuis om daarover een gesprek te voeren, want er is geen loket meer. Meestal eerst een vrijwilliger, maar vaak ook een professional. Dit is een frontlinie van de beste mensen. Sociale makelaars die signalenboeken kennen en over alles met je meedenken. Het maakt niet uit wat: zorgen over geld, een scheiding, kinderen die niet (meer) luisteren, het wordt in samenhang besproken. Of als je ouder bent en eigenlijk wel wat vaker de deur uit wilt en het bovendien heel erg vindt dat het niet meer zo goed lukt met schoonmaken. Deze professionals hebben mandaat om direct beslissingen te nemen over inzet vanuit verschillende organisaties als schuldhulpverlening, bijzondere bijstand etc.

Wel vragen ze altijd eerst: wat kan je zelf? Kan je nog (deeltijd) werk verrichten of naar een passende school? Hoe deed je het vroeger en wanneer voelde je je nuttig? Soms moeten mensen geholpen worden bij het beantwoorden van deze vragen. We kijken of de omgeving een helpende hand kan bieden. Familie, vrienden, burens of kennissen. Misschien is een steuntje in de rug nodig

om hen iets te vragen, via een eigen kracht conferentie of via een sociale makelaar die een vrijwilliger zoekt die je vanuit de ouderwetse "burenhulp" gedachte kan bijstaan.

En dan zijn er natuurlijk nog wat men 'collectieve voorzieningen' noemt. Dat zijn bijvoorbeeld de buurtkamers en de gespreksgroep over omgaan met verlies en eenzaamheid. Of de ouderwerkgroep van het Centrum voor Jeugd en Gezin die je kan helpen bij het opvoeden. Dit zijn allemaal vrijwilligers, maar soms zijn er ook professionele voorzieningen zoals de regiotaxi waar je gebruik van kan maken, als het "Woerdense taxiteam" van gepensioneerde vrijwilligers niet kan. De welzijnsorganisatie is een facilitair bedrijf, met ZZP-ers die diensten leveren op afroep. Het belangrijkste is misschien nog wel dat professionals alleen nog maar vrijwilligers ondersteunen, terwijl dat in 2011 andersom was! Iedereen weet trouwens het welzijnswerk wel te vinden als dat nodig is, want zij zijn duidelijk aanwezig in buurten en multifunctionele accommodaties als scholen. Als je een "niet pluis" gevoel hebt of je zorgen maakt om mensen in de buurt, kan je die zorgen en signalen bij ze kwijt en gaan ze eropaf, op huisbezoek.

Soms is een individuele voorziening de beste oplossing. Professionele ondersteuning wordt dan integraal uitgevoerd, waar het kan volgens het principe van buurtzorg. Er wordt niet meer per kind en per subspecialisme van hulpverleners gewerkt, maar één-gezin-één plan-één hulpverlener wordt toegepast. Hulpverleners werken met korte interventies en het versterken van het eigen netwerk. Hulpverleners in de 1e lijn werken in de wijk samen en kunnen indicatievrij en met mandaat doorverwijzen, zij zijn goed geïnformeerd over de gekantelde Wmo en passen dit overal toe. Woningaanpassingen en scootmobiel worden zonder bureaucratie geleverd, de aanvrager regelt het zelf met de leverancier. De tijd die vroeger in bureaucratie en verantwoording werd gestopt, gaat nu naar de gezinnen.

De stelselwijzigingen zijn gekanteld en in samenhang ingevoerd. De AWBZ wordt ten volle benut voor behandeling, verzorging en verpleging in de wijken, en met een 1^e en 2^e lijn die beschikken over kennis van de gekantelde Wmo.

4. Toekomstbeeld of *science fiction*?

We zijn weer terug in 2012. Een gezamenlijke visie ontwikkelen betekent een gedeeld beeld hebben van de toekomst. Toegegeven: misschien is het geschetste toekomstbeeld in 2015 niet op alle punten realiteit geworden. Toch is dit waar we naar streven. Met heldere kaders in hoofdstuk 2 en de uitwerking in de afzonderlijke prestatievelden gaat dit lukken. Met jaarplannen zodat bijsturing mogelijk is en daadwerkelijk gereageerd kan worden op signalen, verhalen en ontwikkelingen die op ons afkomen!

Hoofdstuk 1. Vertrekpunt

In 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Dit leidde tot het eerste Wmo beleidskader van de gemeente Woerden. De aandacht lag vooral op de uitvoering. Het resultaat is dat we nu een hoog voorzieningenniveau binnen de gemeente Woerden hebben. Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het 'mee doen' in de samenleving, kunnen een deel van de benodigde hulp laagdrempelig aanvragen bij de gemeente. In de afgelopen vier jaar hebben we veel ervaring opgedaan met de Wmo. Intern wordt daarnaast ingezet op de vorming van een regiegemeente en veranderd de rol van gemeente sterk. Deze twee elementen zorgen ervoor dat in dit nieuwe beleidsplan de nadruk ligt op het maken van een kwaliteitsslag: *het kantelen* van de Wmo.

De kanteling van de Wmo heeft als gevolg dat vanaf nu het 'mee doen' weer vanuit de eigen kracht van de samenleving gebeurt. Niet de gemeente, maar de samenleving en inwoners zelf zorgen ervoor dat individuen en groepen mee kunnen komen. De gemeente maakt zich sterk voor een goed klimaat en stelt kaders, zodat de samenleving haar rol kan pakken. Daarnaast biedt de gemeente een goed vangnet.

Regionale samenwerking

Het Wmo loket van Woerden verstrekt voorzieningen aan inwoners van drie gemeenten (Woerden, Montfoort, Oudewater). Per gemeente vindt de beleidsvorming afzonderlijk plaats. Aanbestedingen voor voorzieningen worden regionaal opgepakt, met Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Montfoort en Oudewater. Met centrumgemeente Utrecht vindt afstemming plaats over de inzet bij huiselijk geweld, veiligheid en opvang dak- en thuislozen.

Voor de gemeente Oudewater wordt gemeentebreed een intensieve samenwerking voorbereidt. De transities Jeugdzorg en AWBZ begeleiding worden voor Oudewater uitgevoerd.

Invloed op beleidsvorming

Dit nieuwe Wmo beleidskader is volgens de wens van het college interactief tot stand gekomen. Verder zijn ook meegenomen: het onderzoek Wmo van de Rekenkamercommissie¹, de evaluatie van het Wmo beleidskader 2008-2011² en kaderstelling door de gemeenteraad, de Wmo wetswijzigingen, de stelselwijzigingen en de *Tussenrapportage meedoen in een sterke samenleving, augustus 2011*.

Daarnaast kunnen we zeven ontwikkelingen benoemen die van invloed zijn bij de vorming van dit nieuwe beleidskader. Hieronder volgt een korte toelichting op deze ontwikkelingen.

1. Interactieve beleidsvorming

- *Wijk- en dorpsplatforms.* Met bijna alle wijk- en dorpsplatforms is het gesprek gevoerd over het nieuwe Wmo beleid. Inwoners geven aan dat communicatie over de Wmo van groot belang is. Om informatie over de Wmo breed te verspreiden bieden de platforms aan om artikelen over de Wmo op te nemen in hun huis-aan-huis informatie. Verder ervaren zij bureaucratie bij de uitvoering van individuele toekenningen. Herhaaldelijk wijzen zij op de mogelijkheid om combinaties te vormen met bijvoorbeeld maatschappelijke en kerkelijke inzet.
- *Werkbijeenkomst Wmo beleidskader.* Op 5 oktober 2011 waren bijna 100 personen aanwezig bij de werkbijeenkomst over het nieuwe Wmo beleidskader. Burgerkracht stond hierbij centraal. Inwoners en organisaties zien mogelijkheden voor versterken van burgerkracht. Hierbij moet bureaucratie voorkomen worden en inefficiënt werken worden tegengegaan. Voor het nieuw te vormen beleid zijn als punten aangedragen:
 - ✓ Verbinding en samenwerking tussen de aanpalende beleidsterreinen, zoals de openbare ruimte, jeugd- en sportbeleid;

¹ Onderzoek Rekenkamercommissie Wmo, 9-6-2011, behandeling gemeenteraad 22-09-11.

² Evaluatie Wmo beleidskader 2008-2011, behandeling gemeenteraad 22-09-11.

- ✓ Flexibele inzet en korte interventies om de mogelijkheden van inwoners te versterken;
- ✓ Preventieve aanpak bij het voorkomen van problemen.
- *Klein overleg.* Na 5 oktober is de inzet bij prestatievelden nogmaals in een kleiner verband doorgenomen. Met de betrokkenen en betreffende organisaties zijn de maatschappelijke effecten, doelen en toegepaste meetinstrumenten besproken. Organisaties geven blijk van een grote betrokkenheid bij Wmo inzet. Er is bereidheid om op een andere manier te (gaan) werken bij de toegang van voorzieningen en bij verantwoording. Centraal staat hierbij hoe de gemeente regie wil voeren en resultaten wil meten.
- *Wmo raad.* De Wmo raad is continue betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe beleidskader. In november heeft de raad op eigen initiatief advies uitgebracht over het onderwerp communicatie. De Wmo raad zal nog in 2011 advies uitbrengen over dit nieuwe beleidskader.

2. Analyse

De Tussenrapportage *Meedoen in een Sterke samenleving (augustus 2011)*, is de onderlegger en het vertrekpunt voor vier jaar Wmo beleid. In deze analyse zijn de kansen en bedreigingen weergegeven als het gaat om een groter beroep van de gemeente op zelfredzaamheid en eigen kracht van inwoners. Er is inzicht in demografische gegevens en (beperkt) inzicht in het aanbod van informele en professionele diensten en producten.

De analyse is niet alleen bedoeld voor Wmo beleid. Het geeft ook een handvat voor de stelselwijzigingen en extra taken voor gemeenten bij de Wet Werken naar Vermogen, Passend Onderwijs en de transities Jeugdzorg en Begeleiding.

3. Landelijke ontwikkelingen.

Cliëntenorganisaties en jurisprudentie vragen een andere benadering van ondersteuningsvragen binnen de Wmo. Landelijk is hiervoor *de Kanteling* ontwikkeld³. Aansluitend op deze landelijke ontwikkeling heeft 1 november jl. het college de gekantelde verordening vastgesteld. Deze gekantelde werkwijze wordt inmiddels ook in onze gemeente toegepast.

Bij de gekantelde werkwijze ligt het zwaartepunt op *de te behalen resultaten* in plaats van op *voorzieningen*. Kantelen staat voor in gesprek gaan met de inwoner om, uitgaande van de eigen mogelijkheden, te komen tot ondersteuning die bijdraagt aan het kunnen blijven meedoen in de samenleving. De aanvraag bestaat dan uit twee fasen. De eerste fase is de inventarisatie in de vorm van een "gesprek". De tweede fase bestaat uit de aanvraag, beoordeling en toekenning van een mogelijke individuele voorziening. In een pilot bekijken we door wie het gesprek gevoerd kan worden: een professional (ouderen-welzijnsadviseur) of mogelijk een getrainde vrijwilliger.

Het ministerie van VWS en de VNG heeft het programma Welzijn Nieuwe Stijl geïntroduceerd. Kwaliteitsontwikkeling bewerkstelligen volgens acht bakens⁴ voor het welzijnswerk. Dat geeft richting aan een meer ondersteunende rol bij bewonersinitiatieven.

De Wmo kent een nauwe relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). In de voorliggende beleidsperiode zijn ingrepen in de AWBZ (schrappen functie ondersteunende begeleiding) van invloed geweest op de taken van de Wmo. De komende beleidsperiode wordt de functie Begeleiding uit de AWBZ geschrapt en onder het domein van de Wmo gebracht. Hiervoor wordt de Wet maatschappelijke ondersteuning aangepast en het compensatiebeginsel uitgebreid. De compensatie binnen de Wmo is bij toekenning van voorzieningen leidend. Inwoners kunnen een compensatie krijgen voor hun beperking. In het voorliggende wetsvoorstel wordt "compenseren om dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren en het persoonlijke leven te structureren en daarover regie te voeren" opgenomen. Daarnaast zijn tekstvoorstellen opgenomen over kwaliteit, toezicht en klachtrecht. Het klanttevredenheidsonderzoek wordt veranderd in een clientervaringsonderzoek.

³ Voor meer informatie over de Kanteling zie: <http://www.vng.nl/eCache/DEF/80/490.html>

⁴ Deze acht bakens zijn: de vraag achter de vraag, eigen kracht van inwoners, er op af, formeel en informeel in de juiste verhouding, een balans tussen collectief en individueel, integraal werken, resultaatgericht, met ruimte voor de professional.

Het compensatiebeginsel geeft regelmatig (juridische) discussie. Niet alleen de motivatie van consulenten die een (individuele) voorziening toekennen is onderwerp van gesprek, maar ook de mate waarbij inwoners een 'recht halen' op een voorziening.

4. Onderzoek Rekenkamercommissie.

Het Wmo onderzoek van de Rekenkamercommissie heeft duidelijk gemaakt dat met veel inzet gewerkt is binnen de Wmo. Het plan over 2008-2011 kent echter geen 'Smart' geformuleerde doelen. Hierdoor is een goede verantwoording niet mogelijk. Een integrale visie ontbreekt en er zijn geen waarborgen voor beheersing van uitgaven vastgelegd.

De Rekenkamercommissie stelt in haar aanbevelingen dat een analyse van de huidige situatie noodzakelijk is. Ook moet er gewerkt worden aan het bereiken van maatschappelijke effecten en moeten de krachten binnen de samenleving beter worden benut.

5. Evaluatie Wmo beleidskader 2008-2011.

Tijdens de behandeling van de evaluatie van het Wmo beleidskader 2008-2011 in de gemeenteraad van september 2011, is vastgesteld dat het werken met integrale beleidsthema's in plaats van prestatievelden niet werkt. Inwoners en organisaties kennen de Wmo en richten zich (al) op Wmo prestatievelden.

Er is jaarlijks gerapporteerd dat veel doelstellingen zijn gehaald, met het besef dat zij algemeen geformuleerd zijn. Er is een constante, hoge klanttevredenheid bij de werkwijze en toekenning van individuele voorzieningen.

6. Kaderstelling door gemeenteraad.

De gemeenteraad heeft in de aanloop naar het nieuwe Wmo beleid kaders gesteld. Er is op 17 november jl. een openbare informatieavond Wmo gehouden waarbij kaderstelling centraal stond. Er is een raadsgedragen visie bij bestrijding van eenzaamheid en verschillende partijen hebben uitgangspunten voor nieuw beleid aangeleverd bij het college.

Voor het nieuwe Wmo beleidskader is meegegeven:

- Interactieve beleidsvorming;
- Actief burgerschap;
- Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers;
- Aandacht voor huiselijk geweld en eenzaamheid;
- Regie op wonen en zorg.

De raad heeft ook een benchmark met andere gemeenten besproken. Door een benchmark worden lokale inspanningen en resultaten vergeleken. De raad wacht een voorstel hierover van het college af.

7. Stelselwijzigingen

Gemeenten krijgen vanaf 2012 te maken met diverse stelselwijzigingen, waarbij de landelijke overheid decentraliseert en gemeenten meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden krijgen. Het betreft de Wet Werken naar vermogen (WWNV), Transitie Jeugdzorg, Passend Onderwijs en de Transitie AWBZ begeleiding en dagbesteding. Voor alle stelselwijzigingen geldt dat de verwachting is dat gemeenten oplossingen meer op maat, in samenhang en goedkoper kunnen organiseren voor inwoners. Wij gaan de stelselwijzigingen integraal oppakken, een eerste startnotitie is hiervoor al aangeboden aan het college.

Voor de functie begeleiding vallen in 2013 alle nieuwe aanvragen binnen de Wmo. Het betreft alle extramurale begeleiding, het vervoer naar dagbesteding- en begeleidingsactiviteiten en tijdelijke jeugdbegeleiding tot de Transitie Jeugdzorg in 2014 is gerealiseerd. De functie begeleiding wordt uitgevoerd binnen de uitgangspunten van dit nieuwe Wmo beleid.

Hoofdstuk 2. Kadern

We komen met inachtneming van de ontwikkelingen beschreven in hoofdstuk 1, de uitbreiding van de Wmo met de taak begeleiding en de wens om de komende stelselwijzigingen integraal op te pakken tot de volgende drie kadern voor het nieuwe Wmo beleid.

1. **Eigen kracht centraal**
2. **Sterke lokale samenleving**
3. **Integrale dienstverlening**

1. Eigen kracht centraal

Wij gaan door met de regie op de beweging van 'verzorging naar participatie'. Inwoners zijn in staat om problemen op te lossen en verantwoordelijkheid te dragen. Dit vraagt een andere houding en werkwijze van organisaties die werkzaam zijn in maatschappelijke ondersteuning. Ook voor de ambtelijke organisatie! Centraal staat kijken naar wat mensen nog wél in plaats van wat ze níét meer kunnen. Daarnaast natuurlijk het wegnemen van belemmeringen in de zelfredzaamheid. De inwoner met zijn netwerk is het vertrekpunt, en niet het aanbod van organisaties. Er is informatie beschikbaar over ondersteuningsmogelijkheden, advisering dichtbij huis en persoonlijke ondersteuning als dit noodzakelijk is.

Toekomstbeeld hierbij is **inzet op mogelijkheden en wederkerigheid**. Zo kan een inwoner met een Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) haar interesse in filosofie, gecombineerd met een onderwijsachtergrond, inzetten bij gastlessen in het onderwijs. De buurman regelt haar vervoer en professionele begeleiding sluit hierop aan.

2. Sterke lokale samenleving

In een sterke lokale samenleving zorgen inwoners voor elkaar. Problemen lossen zij zelf op. Een sterke lokale samenleving wordt niet gekenmerkt door grote inspanningen van de gemeente, deze rol is beperkt. De gemeente is dienstbaar aan initiatieven van inwoners en bevordert burgerkracht. Een succesfactor bij de uitvoering van de Wmo is dan ook of inwoners in staat zijn ondersteuning dichtbij te organiseren. In onze visie is de kwetsbare inwoner beter geholpen door een beschikbaar, informeel, netwerk dan door een rechtmatig toegekende, individuele voorziening. Een grote rol is weggelegd voor de platforms in de wijken, de kerken, inwonersinitiatieven en vrijwilligersorganisaties.

Het ontslaat ons niet van een verantwoordelijkheid, maar vraagt een ondersteunende houding en werkwijze.

Toekomstbeeld hierbij is **het eigen initiatief**. Per wijk of buurt worden bewonersinitiatieven gerealiseerd. Het appartementencomplex organiseert ontmoetingsavonden voor bewoners, de voetbalvereniging heeft een competitie voor verstandelijk gehandicapten gesponsord door een lokale onderneming en de kerken bezoeken mantelzorgers en geven informatie ondersteuningsmogelijkheden.

3. Integrale dienstverlening

De gemeente is verantwoordelijk voor een vangnet voor kwetsbare inwoners. De aanpak is integraal, met een brede blik, ook buiten de Wmo. Dit vangnet wordt onder regie van de gemeente door meerdere partijen uitgevoerd. Hierbij is professioneel opdrachtgeverschap aan de orde, waarbij gewerkt wordt aan maatschappelijke effecten en ligt de nadruk meer op doelmatigheid (versus rechtmatigheid). Informele oplossingen gaan voor professionele inzet.

Wij gaan de bureaucratie en verantwoordingslast verminderen. De toegang naar individuele voorzieningen gaan wij anders regelen met meer kwaliteit bij het begin van een aanvraag en een activerend aanbod.

Geven we professionele aanbieders een opdracht, daarentegen is onze regierol bij inwonersinitiatieven meer gericht op coproductie. Met het maatschappelijke middenveld zoeken we naar mogelijkheden voor informele maatschappelijke ondersteuning. De professionals zijn ondersteunend aan de vrijwilligers en maken de match.

Toekomstbeeld is hierbij **integrale kwaliteit** en een hulpverlener die **eropaf** gaat maar zich ook eerder **terugtrekt** zodra mensen vanuit hun eigen kracht en met hun sociale netwerk bepaalde

zaken zelf kunnen. Als er geen hulp vanuit het eigen netwerk mogelijk is maakt de coördinerende hulpverlener (bv. maatschappelijk werk) een **match** met vrijwilligersorganisaties als Graag Gedaan (incidenteel), Handjehelpen (structureel), stichting Present (grote, incidentele klus) of de Nederlandse Patiënten Vereniging die voor iedere vraag meerdere vrijwilligers zoeken. De huishoudelijke hulp wordt kortdurend ingezet en de coördinerende hulpverlener motiveert de inwoner voor deelname aan een lotgenotengroep voor rouwverwerking of omgaan met eenzaamheid.

Hoofdstuk 3. Partners in maatschappelijke ondersteuning⁵

Onze Wmo uitgangspunten zijn niet alleen voor onze interne organisatie van toepassing. Sterker nog, veel initiatieven worden door inwoners opgepakt. Eventueel ondersteund door een aanvullende subsidie. Daarnaast zijn Wmo taken overgedragen aan organisaties (professioneel opdrachtgeverschap). We zien verschillen in aanpak.

Inwoners

Wat kunt u zelf?

Wat kunt u zelf? Dit college geeft de lokale samenleving in vertrouwen taken terug. Het betreft niet alleen de zorg voor een schone straat, maar ook de ondersteuning voor een familielid of buurman. Inwonersinitiatieven en mogelijkheden door betrokkenheid van lokale ondernemers zijn leidend. Sturing door de gemeente is hierbij minimaal en burgerkracht staat voorop.

Vrijwilligersorganisaties.

Hoe maken we het mogelijk?

Dit is de centrale vraag die van toepassing is bij groepen of organisaties die een bijdrage leveren aan de Wmo uitgangspunten.

We zien mogelijkheden om in coproductie ondersteunend te zijn door middel van een vergunning, (aanvullende) subsidie of het in contact brengen met plaatselijke ondernemers. Versterken van burgerkracht van inwoners is hierbij leidend.

Professionele aanbieders

Zo willen we het zien!

Met professionele aanbieders willen we de invulling van het vangnet vorm geven. De regierol willen we vooral vooraan in het proces invullen. Daarbij wordt het probleem of de inzet verkend, besproken en taken verdeeld. Partijen krijgen daar al taken en verantwoordelijkheden toebedeeld, gekoppeld aan maatschappelijke effecten.

⁵ In bijlage 2 is een lijst toegevoegd van alle organisaties die bij de gemeente bekend zijn.

Hoofdstuk 4. Communicatie

Er zijn gemeentelijke folders over Wmo producten, het Wmo loket en financiële ondersteuning. Met subsidie is een folder uitgebracht over informele zorg. Daarnaast is de digitale balie op woerden.nl beschikbaar voor Wmo aanvraagformulieren. In de afgelopen beleidsperiode is gemeentelijke communicatie over de Wmo zeer specifiek aangeboden. Er is niet over de Wmo als **term** gecommuniceerd, maar er is over specifieke **producten** die onder de Wmo vallen gecommuniceerd. Uitgangspunt was dat inwoners niet zoeken op informatie over een wet, maar naar een product.

Vier jaar ervaring met de Wmo leidt tot een andere visie. Er is behoefte aan een andere insteek van communicatie. Het Breed Wmo Overleg⁶ heeft hier herhaaldelijk om gevraagd. De gemeenteraad vraagt meer communicatie over de ondersteuningsmogelijkheden bij huiselijk geweld. En recent heeft de Wmo raad een advies uitgebracht over communicatie. Bij vragen en aanbevelingen rond communicatie staat één ding centraal: Het gemis aan communicatie waarbij er een groter beroep wordt gedaan op de eigen kracht, het burgerschap en oplossingen in eigen kring. De communicatie over de Wmo moet dus anders!

Voor de komende beleidsperiode zien wij drie belangrijke sporen:

- Communicatie over burgerkracht;
- Communicatie over collectieve voorzieningen;
- Wederkerige communicatie.

Op basis van onderstaande ontwikkelingen is een Communicatieplan Wmo, versie 9 februari 2012 opgesteld en als bijlage 6 toegevoegd.

Communicatie over burgerkracht.

De communicatie gericht op de inzet van burgerkracht, is een direct gevolg van de kanteling van de Wmo. Zoals al eerder in dit beleidskader is aangegeven, gaan we van een verzorging- naar een participatiemaatschappij. Bij het aanbieden van hulp of ondersteuning staat centraal wat mensen (nog) wel kunnen, in plaats van wat mensen niet (meer) kunnen. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk op basis van wederkerigheid ingezet en is ondersteunend aan wat iemand (nog) zelf kan, of wat hij met zijn omgeving kan realiseren. We vragen inwoners en de samenleving dus om gedragsverandering. Het gedrag van mensen ligt stevig verankerd in een cultuur, het realiseren van een gedragsverandering vraagt tijd. Daarbij denken we niet in weken, maar in jaren. Gedragsverandering lukt nooit met communicatie alleen. Andere maatregelen om het doel te bereiken zijn onmisbaar: straffen, belonen, voorschriften, voorzieningen, sociale druk, etc. Het gewenste gedrag moet goed in beeld worden gebracht, bijvoorbeeld met een positieve campagne waarin inwoners met of zonder een beperking zich inzetten voor de sterke samenleving. Zij vertellen hun verhaal en vormen zo het gezicht van 'meedoen in een sterke samenleving'. Communicatie is op deze manier *ondersteunend* in het proces van de kanteling van verzorging- naar participatiemaatschappij.

Bij de communicatie gericht op het vergroten van de inzet van burgerkracht, richten we ons op twee doelgroepen:

1. Inwoners van Woerden.

Publiekscommunicatie, bijvoorbeeld in de vorm van een campagne.

2. Intermediairs die mensen verder helpen met het vergroten van burgerkracht.

Zij zetten inwoners in hun eigen kracht en activeren het netwerk en zijn vervolgens ondersteunend. Communicatie met de intermediair (**waaronder de 1^e lijnsvoorzieningen**) zal gericht zijn op het oppakken van deze (nieuwe) rol. De intermediairs richten zich op hun beurt op de inwoners.

⁶ Het Breed Wmo Overleg is een overleg waarbij de uitvoering van de Wmo centraal staat en gebruikers van Wmo voorzieningen gevraagd wordt ervaringen te delen. In 2011 is met de behandeling van het meerjarenperspectief besloten dit overleg niet meer door de gemeente te laten organiseren maar de Wmo raad te vragen een vorm van raadpleging uit te voeren.

Communicatie collectieve voorzieningen

Er zijn in onze gemeente veel ondersteuningsmogelijkheden. Professionele aanbieders zetten hier op in met advertenties, actuele websites en zorglijnen die informatie en advies bieden. Aanbieders van informele ondersteuning zijn hier minder goed op toegerust. Inwoners komen hierdoor sneller bij het professionele aanbod terecht.

De informele ondersteuning moet een beter herkenbaar gezicht binnen Woerden krijgen en makkelijk vindbaar zijn. Een verbeterde versie van een sociale kaart kan hier een bijdrage aan leveren.

Wederkerige communicatie

Voorheen bestond de communicatie van de gemeente voornamelijk uit eenrichtingsverkeer. Er werd vooral gecommuniceerd over welke producten en diensten, waar en hoe te verkrijgen waren. Daarnaast is binnen het Breed Wmo loket de communicatie in twee richtingen als eerste opgepakt. Partijen stemmen binnen dit loket inmiddels over en weer af hoe de samenwerking en de bijbehorende processen onderling verlopen.

Het is van groot belang dat deze vorm van wederkerige communicatie⁷ nu ook vorm gaat krijgen met alle deelnemende partijen in het maatschappelijk veld. De regiegemeente geeft taken met een bepaalde opdracht terug aan de samenleving. De uitvoering en communicatie is vervolgens de taak van de opdrachtnemers. Maar om regie te kunnen voeren is het ook belangrijk dat tussentijds informatie terug komt naar de gemeente. De sporen die nu in beeld zijn en vanuit de gemeente bij gefaciliteerd/ondersteund moeten worden zijn:

- wederkerige communicatie met/tussen professionele partijen (partijen als GGD, Zuwe Zorg, Welzijn Woerden, etc.)
- wederkerige communicatie met/tussen coproductie partijen (verenigingen, ouderraden scholen, etc.)
- wederkerige communicatie met inwoners (o.a. inwonersinitiatieven)

De betrokken samenwerkingsvormen en groepen die met de wederkerige communicatie aan de slag moeten zijn zeer divers. Per groep moet bekeken worden hoe zij ondersteund of gefaciliteerd moeten worden, zodat zij deze taak in de toekomst zelf kunnen uitvoeren. Wederkerige communicatie kan goed vorm krijgen binnen (bestaande) samenwerkingverbanden zoals bijvoorbeeld het Breed Wmo loket, CJG en de brede scholen want hierbij werken een aantal opdrachtnemers al samen. Er liggen kansen voor de opdrachtnemers in het verstevigen van de communicatie door samenwerking met de Wmo raad, wijk- en dorpsplatforms, jongerenraad, etc. Zij beschikken vaak over communicatiemiddelen of hebben plannen (Wmo krant, wijkkrant, Wmo wijkcafé, sociale media) die kunnen worden ingezet.

⁷ Communicatie tussen de verschillende betrokken partijen over en weer / tweerichtingsverkeer.

Hoofdstuk 5. Financiën

Het totale Wmo budget bestaat momenteel uit vier onderdelen, namelijk:

- Wmo budget voor taken, die al voor 1 januari 2007 onder verantwoordelijkheid van de gemeente vielen, maar per die datum wettelijk onder de Wmo zijn gebracht. Er is voor gekozen om de structurele, bestaande budgetten wel in beeld te brengen, maar niet samen te voegen met de Rijksuitkering Wmo. Reden is de financiële overzichtelijkheid bij de uitvoering van de nieuwe taken binnen de Wmo in relatie met de ontvangen gelden binnen de algemene uitkering gemeentefonds;
- Wmo budget voor taken, die met ingang van 1 januari 2007 onder verantwoordelijkheid van de gemeente vallen en waarvoor per die datum een bijdrage van het rijk wordt ontvangen via de algemene uitkering gemeentefonds;
- Eigen bijdragen;
- Reserve Wmo.

In onderstaand schema is **de Wmo begroting** (2012) uitgesplitst. In bijlage 5 is een uitwerking gemaakt per prestatieveld.

	begroting 2012
Prestatieveld 1	361.491
Prestatieveld 2	1.524.946
Prestatieveld 3	660.655
Prestatieveld 4	141.230
Prestatieveld 5	799.686
Prestatieveld 6	5.484.452
Prestatieveld 7	46.953
Prestatieveld 8	0
Prestatieveld 9	10.000
Totaal prestatievelden	9.029.413

Nieuwe budgetten

Met ingang van 1 januari 2013 wordt de gemeente verantwoordelijk voor het uitvoeren van de AWBZ functie Begeleiding. Het kabinet stelt in 2012 een bedrag van € 47,6 miljoen en in 2013 een bedrag van € 32 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering. Deze middelen zijn bedoeld om gemeenten te compenseren voor de (transitie) kosten die samenhangen met de decentralisatie van de functie begeleiding uit de AWBZ.⁸

Voor de gemeente Woerden betekent dit een bedrag van € 136.813,--.

Meerjarenperspectief

De uitgaven voor Hulp bij het huishouden (HH) lopen per jaar op. Tot 2010 hebben we in genoemde voorziening een reserve opgebouwd. De kostenontwikkeling laat echter zien, dat we vanaf 2011 gaan interen op deze reserve, die naar verwachting in 2013 uitgeput zal zijn. Een ingreep in de kosten voor HH is **daarom noodzakelijk. Er is in 2011 wel een trendbreuk ingezet bij de aanvragen HH, er is een daling waarneembaar. Hiervoor wordt een analyse gemaakt over mogelijke oorzaken.**

Het college wil door middel van beleidswijzigingen en herindicaties ernaar streven dat de jaarlijkse uitgaven niet uitstijgen boven de inkomsten. Het college heeft er in ieder geval voor gekozen om niet te bezuinigen op de vrijwillige inzet en de minima te ontzien.

De lange termijn oplossing voor deze oplopende tekorten willen we zoeken in het effect van een gekantelde werkwijze. Dit is niet op de korte termijn te verwachten, dit effect vanaf 2014 is voorzichtig geschat.

⁸ Septemercirculaire 2011, p. 21

Gedurende deze beleidsperiode willen wij bereiken dat de Wmo budgetten verhoudingsgewijs meer worden ingezet voor collectieve voorzieningen dan voor individuele voorzieningen en meer voor het ondersteunen van informele zorg dan voor de professionele zorg.

Kansen

Naast het aanscherpen van het beleid gaan we ook andere manieren van financiering bekijken. Hierbij denken wij onder andere aan cofinanciering van projecten met Zorgverzekeraars, meer gebruik maken van het 1^e lijns aanbod, benutten van landelijke, provinciale en lokale fondsen, subsidies en Samen voor Woerden. Ook worden de tarieven die wij momenteel betalen aan aanbieders van individuele voorzieningen kritisch bekeken, vooral als er een nieuwe aanbesteding aan de orde is.

Reserve WMO

In 2006 is de reserve Wmo ingesteld ter dekking van onder- of overschrijdingen van Wmo budgetten. Bij deze reservering worden ook enkele posten betrokken bij de "nieuwe" Wmo, die niet onder de "nieuwe" Wmo vallen, maar toch hiermee een directe relatie hebben. **Dit betreft middelen voor de OGGZ en Huiselijk Geweld, en enkele subsidiebeschikkingen.**

Tot en met 2010 zijn de budgetten toereikend geweest. We hebben met de beschikbare "nieuwe" Wmo middelen (Wmo gelden in de algemene uitkering + eigen bijdragen) in de gelegenheid om een Wmo reserve op te bouwen. Deze reserve bedraagt per 1-1-2011 € 1.316.054,-. **Er wordt vanaf 2011 ingeteerd op deze reserve.** Bij ongewijzigd beleid is de verwachting dat de reserve Wmo in 2013 volledig is benut. In het kader van het meerjarenperspectief zijn hiertoe diverse scenario's aan de raad gepresenteerd.⁹

In de nieuwe beleidsperiode willen wij **alleen** de overschotten **en tekorten** van de HH en het persoonsgebonden budget (PGB) opnemen in de reserve. Per **2012** kunnen ook de mogelijke overschotten en overschrijdingen van de nieuwe functie Begeleiding **via de reserve Wmo te laten lopen.**

Met ingang van 2011 is besloten¹⁰, om het saldo van de reserve Wmo te maximaliseren op 50% van de jaarbaten oftewel 50% van de integratie-uitkering gemeentefonds en ontvangen eigen bijdragen.

Verantwoording

In de afgelopen beleidsperiode heeft de verantwoording van de Wmo financiën op twee manieren plaatsgevonden:

- de jaarrekening;
- onderdeel van het jaarlijks verslag Verantwoording Wmo.

Vanaf 2012 wil het college de financiële verantwoording via de jaarrekening plaats laten vinden, dit om dubbel werk te voorkomen. Bij de jaarrekening wordt een aparte Wmo paragraaf voor opgenomen. **Over de maatschappelijk effecten en doelen van dit Wmo beleidskader wordt 1x per twee jaar aan de gemeenteraad een verantwoording afgelegd.**

⁹ Vaststelling begroting 2012 door gemeenteraad Woerden.

¹⁰ Opgenomen in de notitie G2, vastgesteld door de raad 24 maart 2011.

Hoofdstuk 6. Risicoanalyse

Vier beleidsjaren hebben geleerd dat Wmo inzet niet zonder risico is.

We onderscheiden de volgende vier risico's bij de uitvoering van het Wmo beleid. Dit zijn:

1. Afnemend rijksbudget en stelselwijzigingen;
2. Open einde regeling voor individuele voorzieningen;
3. Beoordelen aanspraak op voorzieningen volgens de gekantelde werkwijze;
4. Het op orde zijn van het collectieve aanbod aan ondersteuning en de regie van de gemeente.

De risico's worden hieronder uitgewerkt in financiële risico's, maatschappelijke risico's en beheersmaatregelen. Monitoring van de beheersmaatregelen zal plaatsvinden aan de hand van klanttevredenheidsonderzoeken, jaarverslagen en -plannen van organisaties, budgetcontracten, management- en bestuursrapportages.

1. Afnemend Rijksbudget en stelselwijzigingen

Het Rijk bezuinigt en decentraliseert. Gemeente krijgen te maken met extra taken en worden direct geconfronteerd met bezuinigingen op deze taken.

Financiële risico's¹¹

- De transitie Jeugdzorg vindt plaats met een korting van 9 procent. Het is de vraag of de toegekende middelen volstaan om de jeugdzorg vanuit de gemeente goed neer te zetten.
- Hetzelfde geldt voor de transitie begeleiding. De functie begeleiding binnen de Wmo moet uitgevoerd worden met een korting van 5 procent op het budget. Mogelijk stijgt dit percentage door de beperking van het persoonsgebonden budget (pgb) waar deze doelgroep veel gebruik van maakt.

Maatschappelijke risico's¹²

- Kwetsbare inwoners worden getroffen door een stapeling van bezuinigingen.
- De transitie jeugdzorg kan voor de gemeente imagoschade met zich meebrengen die mede bepaald wordt door de capaciteitsproblemen bij Bureau Jeugdzorg. De gemeente is verantwoordelijk voor maatschappelijke problemen die ontstaan door wachtlijsten.
- Door de transitie van begeleiding naar de Wmo ontstaat een hogere caseload bij het Wmo loket. Daarnaast is er op dit moment nog beperkte kennis aanwezig over kwetsbare doelgroepen in het Wmo loket.

Beheersmaatregelen¹³

- Door de transitie van de jeugdzorg komt er een duidelijke regiefunctie van de gemeente op de jeugdzorg. De gemeente is systeemverantwoordelijk doordat preventieve maatregelen kunnen voorkomen dat problemen binnen een gezin zodanig escaleren dat zware (dure) jeugdzorg noodzakelijk is.
- Integrale samenwerking met sociaal-maatschappelijk middenveld wordt bevorderd door de transitie jeugdzorg en de begeleiding, dat kan leiden tot kostenbesparing.
- De transitie van de jeugdzorg en begeleiding biedt kansen om via een integrale benadering ook de eigen beleidsdoelen te realiseren en biedt afstemmingsmogelijkheden tussen verschillende beleidsterreinen.
- De transitie begeleiding biedt mogelijkheden om de Wmo in de volle breedte uit te voeren, om meer koppelingen met (collectieve) voorzieningen te realiseren en bevordert een brede inzet van organisaties.
- **Samenwerking zoeken met het lokale bedrijfsleven en zorgverzekeraars.**

2. Open einde regeling voor individuele voorzieningen

Een inwoner die een beroep doet op de Wmo kan middels een individuele voorziening gecompenseerd worden. Uitgangspunt hierbij is dat de voorziening goedkoop, adequaat geleverd

¹¹ Tussenrapportage "Meedoen in een sterke samenleving", augustus 2011, p. 16 en 20

¹² Tussenrapportage "Meedoen in een sterke samenleving", augustus 2011, p. 16 en 20

¹³ Tussenrapportage "Meedoen in een sterke samenleving", augustus 2011, p. 16 en 20

wordt. De verwachting is dat door de vergrijzing er een toenemend beroep zal worden gedaan op individuele voorzieningen.

Financiële risico's

- Groei van het aantal inwoners dat een beroep doet op individuele voorzieningen.
- Woerden vergrijst, inwoners maken daardoor langer gebruik van de individuele voorzieningen.
- Tekorten vanwege de stijgende kosten Wmo moeten elders in de begroting opgevangen worden.

Maatschappelijke risico's

- Door de stijgende uitgaven is minder budget beschikbaar om andere terreinen goed in te richten.

Beheersmaatregelen

- Preventieve maatregelen ter bevordering van een goede levensstijl.
- Mensen stevig attenderen en aanspreken op hun eigen kracht en netwerk.
 - o In de eerste plaats bij nieuwe aanvragen.
 - o In de tweede plaats bij herindicatie.
- Het leveren van maatwerk. Individuele zorg bieden waar noodzakelijk, activeren en stoppen waar het mogelijk is. Dit moet leiden tot een financiële verschuiving van individueel naar collectief en van professionele ondersteuning naar informele ondersteuning.
- Doorontwikkelen collectieve voorzieningen en ontsluiten van de informatie over deze collectieve voorzieningen.

3. Beoordelen aanspraak op voorzieningen volgens de gekantelde werkwijze

Veel besparing wordt verwacht van de gekantelde werkwijze van de Wmo. Cliënten- en patiëntenorganisaties hebben de aanzet gegeven tot deze werkwijze. Oplossingen worden gevonden in participatie van inwoners, benutten van het eigen netwerk in plaats van de toekenning van een individuele voorziening.

Wmo consulenten en de professional in andere organisaties moeten in staat zijn om inwoners te bewegen een omslag in denken te maken. De gekantelde werkwijze zal leiden tot een daling in het aantal individuele toekenningen.

Financiële risico's¹⁴

- Het kantelen van de Wmo betekent hogere kosten voor collectieve voorzieningen want de participatie neemt toe.

Maatschappelijke risico's¹⁵

- De Kanteling van de Wmo leidt er toe dat de grenzen bij informele inzet worden bereikt.
- Er zijn verschillen in het aanbod binnen dorpen en wijken bij informele inzet

Beheersmaatregelen

- Stimuleren vrijwilligerswerk, waaronder het faciliteren van mogelijkheden om vraag en aanbod (een match) samen te brengen.
- Verspreiden en delen van "best practices" van Woerdense vrijwilligersorganisaties. Voorbeeld hiervan is dat de NPV altijd met meerdere vrijwilligers rondom 1 gezin werkt om de vrijwilligers niet te overbelasten en de zorg in kleine behapbare brokken te verdelen.
- Wmo consulenten en overige medewerkers regelmatig trainen op vaardigheden en competenties.
- Goede samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

4. Regie op het collectieve aanbod

¹⁴ Tussenrapportage "Meedoen in een sterke samenleving", augustus 2011, p. 23

¹⁵ Tussenrapportage "Meedoen in een sterke samenleving", versie augustus 2011, p. 23

In onze gemeente is een divers aanbod van ondersteuning voorhanden. Dit is een mix van professioneel en informeel aanbod. Er is wat te kiezen in Woerden! Er zijn inwonersinitiatieven en er is volop burenhulp.

Professioneel handelen onder (financiële) verantwoordelijkheid van gemeenten biedt sturingsmogelijkheden. De keuze van de gemeente Woerden om een regiegemeente te worden zet de uitvoering op afstand met veel ruimte voor de professional. Wel met heldere afspraken over te bereiken doelen.

Is sturing binnen het professionele veld 'gemakkelijk', binnen het informele aanbod aan producten en diensten is de sturing door gemeente beperkt. Inzet van vrijwilligers en inwonersinitiatieven laten zich bij voorkeur niet op voorhand door de overheid sturen. Deze intrinsieke waarde komt uit mensen zelf. Het grote belang hierbij voor het wetslagen van de Wmo doelen kan daarmee buiten de invloedssfeer van de gemeente gekomen.

Financiële risico's

- Als de collectieve voorzieningen onvoldoende ontwikkeld worden en/of onvoldoende voorzien in de behoeften van onze inwoners zal vaker een beroep gedaan worden op (duurdere) individuele voorzieningen.

Maatschappelijke risico's

- Door een gebrek aan vrijwilligers komt het collectieve aanbod onvoldoende tot wasdom.
- Door onvoldoende afstemming (tussen gemeente en organisaties of organisaties onderling) worden activiteiten dubbel of onvoldoende aangeboden.

Beheersmaatregelen

- Het bevorderen van eigen kracht, door Eigen Kracht conferenties te organiseren.
- Netwerkbijeenkomsten informele organisaties (kennisoverdracht).
- **Effectieve Vrijwilligerscentrale, uitvoering Maatschappelijke stage en Samen voor Woerden.**
- Integraal werken om kosten te besparen.
- Duidelijke rol van gemeente: *Altijd* in dialoog met de informele organisaties visie ontwikkelen, partijen bij elkaar roepen en in de uitvoering een ondersteunende en facilitaire rol hebben.

Bijlage 1

Concept Uitwerking prestatievelden

Versie 29-11-2011

In deze bijlage wordt de inzet binnen de prestatievelden beschreven. U treft een korte uitleg en analyse over het prestatieveld. Vervolgens worden maatschappelijke effecten, doelen en meetinstrumenten benoemd.

Centrale vraag bij de uitwerking van alle negen prestatievelden is:

Hoe kunnen we binnen de prestatievelden sterker inzetten op een sterke lokale samenleving en de eigen kracht van inwoners?

Prestatieveld 1

Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Dit is een brede, algemene definitie. Het betreft het wonen in een prettige en veilige omgeving. Er is actief burgerschap en burgerparticipatie. Er is de mogelijkheid om gebruik te maken van welzijn-, zorg-, en gemaksdiensten.

Analyse

Dit prestatieveld heeft lokaal een groot raakvlak met het beleid wijkgericht werken waarin 'de kracht van elkaar kennen' centraal staat en actief burgerschap wordt nagestreefd. De gemeentelijke organisatie sluit hierop aan door wijkgericht te werken. De inzet vanuit het programma *Wel Thuis!* bevordert het zelfstandig wonen in wijken voor mensen met een beperking. Hierbij wordt de inzet van wonen, zorg en welzijn op elkaar afgestemd. Een beperking is hierbij geen reden voor verhuizing en wordt het eigen netwerk in stand gehouden.

Er is actief burgerschap in Woerden. Uit de Veiligheidsmonitor¹⁶ blijkt dat het goed wonen is in de wijken en kernen van Woerden. De problemen vallen mee, dit willen we handhaven. Uit gesprekken met de platforms ter voorbereiding van het Wmo beleidskader geven zij aan dat burgerinitiatieven goed werken en tot bloei komen als er een gezamenlijk probleem ervaren wordt, waar inwoners een oplossing voor zoeken. Zij geven tevens aan dat zij voldoende initiatieven kennen die leefbaarheid kunnen bevorderen.

Uit de Tussenrapportage Meedoen in een sterke samenleving blijkt, dat in het Staatsliedenkwartier relatief veel senioren wonen en in Snel en Polanen de meeste jongeren. In de gemeente vormen het aantal gescheiden inwoners, weduwen/weduwnaars en inwoners die afhankelijk zijn van bijstand, minimaregelingen en schuldhulpverlening een kleine minderheid.

Volwassenen in Woerden scoren vooral hoog als het gaat om **eenzaamheid**, rookgedrag, overmatig alcoholgebruik en huiselijk geweld.

Inzetten op bestaand beleid ligt binnen dit prestatieveld voor de hand. De wijkgerichte aanpak kan verder uitgebouwd worden, het principe van-klacht-naar-initiatief binnen het wijkgericht werken en de bakens van Welzijn Nieuwe Stijl zijn hierbij goed toepasbaar.

Maatschappelijke effecten

- De zelfredzaamheid en de betrokkenheid van inwoners in buurten en wijken is vergroot. Bewoners- en buurtinitiatieven worden herkend en erkend, inwoners krijgen ruimte en vertrouwen om zelf activiteiten uit te voeren.
- Initiatieven voor ontmoeting worden door inwoners zelf opgepakt, hierbij is een toenemende participatie van inwoners met een beperking.
- Er wordt in toenemende mate signalen van eenzaamheid opgepakt.
- Er is multifunctioneel accommodatiegebruik.

Doelen

- De functie ontmoeting in de wijk wordt niet meer professioneel ondersteund maar wordt door wijkbewoners uitgevoerd. Professionele ondersteuning bij inwonersinitiatieven ontmoeting is in 2013 gedaald met 20%.

¹⁶ De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks uitgevoerd onderzoek onder inwoners van Woerden. Indicatoren zijn o.a. gevoelens van veiligheid, slachtofferschap, buurtproblemen, aantal aangiften, preventie en onveilige plekken.

- Participatie van inwoners met een beperking is vanaf 2013 onderdeel van het budgetcontract Welzijn Woerden.

Metten is weten

De maatschappelijk effecten en de doelen meten we door:

- De leefbaarheid in de wijken monitoren we vanaf 2012. Partijen in de woonservicegebieden spreken over de 'thermometer' die in de wijk kan. Om de twee jaar worden vragen gesteld aan buurtbewoners, platformleden en organisaties over de leefbaarheid in de wijk op basis van een vragenlijst.
- Het aantal bewoners - en buurtinitiatieven bekend bij Wijkgericht Werken vanaf 2012.
- Het aantal buurtbemiddelingen.
- De afbouw van professionele ondersteuning ontmoeting meten we bij de jaarstukken Welzijn Woerden 2013.

Prestatieveld 2:

Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien, en aan ouders met problemen met opvoeden.

Het betreft hier jeugdigen, en in veel voorkomende gevallen hun ouders, die een verhoogd risico hebben als het gaat om ontwikkelingskansen of schooluitval¹⁷.

Er zijn vijf functies voor preventief jeugdbeleid die zijn opgenomen in de Wmo. Het betreft informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg.

Analyse

Dit prestatieveld heeft veel raakvlakken met de vorming en implementatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) binnen onze gemeente. En recent is een tweede vestiging van het CJG geopend. Het CJG heeft o.a. een taak om een sluitende keten te vormen bij signalering en preventie bij jeugdigen en ouders en laagdrempelige informatie en advies te geven. Hierbij moet een samenwerking tot stand komen met leerplicht (signalering beginnend verzuim), ambulante jongerenwerk, scholen en het maatschappelijk werk.

In de afgelopen beleidsperiode is ingezet op participatie van jeugd door middel van sport- en beweegstimulering, goede signalering door netwerken brede school en ondersteuning door de Combinatiefunctionarissen. **Het college streeft naar een pedagogische civil society, waarin samenwerking in de wijk bij opvoeden centraal staat, uitval en overbelasting bij ouders en kinderen voorkomen wordt en kinderen opgroeien tot actieve en betrokken burgers.**

Uit de Tussenrapportage Meedoen in een sterke samenleving blijkt dat de (gezondheids) problemen van de Woerdense jeugd vooral liggen bij ziekteverzuim, het gebruik van pijnstillers, de aanwezigheid van psychosociale problemen en het overmatige alcoholgebruik.

De gemeente krijgt meer taken, in 2014 wordt de jeugdzorg gedecentraliseerd en financieel en uitvoeringstechnisch onder verantwoordelijkheid van gemeenten gebracht. Het betreft alle jeugdzorg die nu onder het Rijk, de provincies, de gemeenten, de AWBZ en de ZvW valt.

Maatschappelijke effecten

- Kinderen en jongeren hebben een gezonde leefstijl.
- Ouders hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten, informatie uit te wisselen over opvoeden en opvoedproblemen. Er is een toename van informele ondersteuning bij opvoedingsvragen
- Ontwikkelingskansen van kwetsbare kinderen (risico door omgeving, SES, inkomen, mantelzorg, schooluitval) worden vergroot. Zij worden hiervoor in aanraking gebracht met verschillende vormen van cultuur en sport.
- Problemen met jongeren worden eerder gesignaleerd. Er zijn (brede school) netwerken in alle wijken die samenwerken om ontwikkelingskansen voor kinderen te vergroten.

¹⁷ De ondersteuning die geboden wordt valt niet onder de Wet op de jeugdzorg en is aanvullend op de taken die wettelijk zijn vastgelegd zoals de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (Wcpv) en de Leerplichtwet.

Doelen¹⁸

- Het CJG voert alle vijf functies in de Wmo voor preventief jeugdbeleid uit. In 2013 zijn er minimaal twee oudergroepen actief bij opvoedingsondersteuning in het CJG.
- Het aantal kinderen (4-18 jaar) dat in 2015 voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen blijft in 2015 stabiel ten opzichte van 2008-2010.
- In alle wijken zijn in 2013 (brede school) netwerken.

Metten is weten

De maatschappelijke effecten en doelen meten we door:

- De gezonde leefstijl en beweegnormen meten we in de Jeugdgezondheidsmonitor GGD Midden Nederland 2011-2012.
- De uitvoering van de Wmo functies door het CJG en de oudergroepen opvoedondersteuning meten we in de jaarstukken Zuwe Zorg.
- De ontwikkelingskansen van kinderen meten we in de jaarstukken van Welzijn Woerden (inzet combinatiefunctionarissen).
- Het aantal (brede school) netwerken meten we vanaf het schooljaar 2012-2013 oa. in de jaarstukken bij Welzijn Woerden.

Prestatieveld 3

Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.

Hiermee wordt invulling gegeven aan activiteiten die inwoners de weg wijzen en bekend maken met mogelijkheden van ondersteuning. Het betreft hier voorzieningen zoals een algemeen informatiepunt in een wijk, de sociale kaart maar ook individuele ondersteuning door bv. een ouderenadviseur of het maatschappelijk werk.

Er is een verschil tussen de functie informatie en advies en cliëntondersteuning.

Cliëntondersteuning gaat vaker over de inzet van een professional die betrokken is bij een inwoner. Informatie en advies kunnen bv. ook alleen maar in digitale vorm gegeven worden.

Analyse

Er zijn in Woerden veel maatschappelijke organisaties voor ondersteuning aanwezig. In de Gemeentegids 2011-2012 zijn onder de categorie *Zorg & Welzijn* bijna 200 adressen opgenomen van organisaties. Het betreft hier o.a. aanbod van vrijwilligersinitiatieven, advies en informatie of dagbestedingaanbod. Onder de categorie *Medisch* zijn meer dan 150 adressen opgenomen. Het betreft hier o.a. patiëntenverenigingen, huisartsen, fysiotherapeuten en paramedische ondersteuning.

Met regelmaat wordt in het Breed Wmo Overleg¹⁹ toch aangegeven dat inwoners niet weten waar ondersteuning te vinden is. Ook professionals werkzaam in maatschappelijke ondersteuning geven in het Breed Wmo Loket²⁰ aan, te weinig van elkaars werkwijze en producten te kennen. Deze signalen kunnen niet onderbouwd worden, maar raakt het probleem dat er **wel** informatie wordt gegeven maar **niet** gevonden wordt door inwoners met een ondersteuningsvraag.

In de afgelopen beleidsperiode is ingezet op samenwerking en het beschikbaar zijn van informatie. Binnen het Breed Wmo Loket wordt ongeacht waar een vraag van inwoners gesteld wordt, informatie gegeven over producten van de deelnemende organisaties en waar nodig doorverwezen. Lokale en regionale organisaties zijn gevraagd om gegevens in te vullen op een digitale Woerdense sociale kaart. Er zijn 300 organisaties opgenomen die gevestigd zijn in Woerden, Montfoort en Oudewater. Een veel groter aantal is niet gevestigd in onze gemeente maar wel werkzaam voor onze inwoners.

¹⁸ In bijlage 4 is in schema opgenomen de inzet bij kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar (2012-2015)

¹⁹ Het Breed Wmo Overleg is een overleg waarbij de uitvoering van de Wmo centraal staat en gebruikers van Wmo voorzieningen gevraagd wordt ervaringen te delen. In 2011 is met de behandeling van het meerjarenperspectief besloten dit overleg niet meer door de gemeente te laten organiseren maar de Wmo raad te vragen een vorm van raadpleging uit te voeren.

²⁰ In het Breed Wmo Loket is een intentie tot samenwerking in maart 2010 ondertekend door Handjehelpen, Kwintes, MEE, Zuwe, GroenWest en de Gemeente Woerden. In 2011 hebben Welzijn Woerden, Altrecht Talent, en Vierstroom zich aangesloten.

Uit de Tussenrapportage Meedoen in een sterke samenleving, blijkt dat onze gemeente in hoge mate beschikt over een aanbod waarbij informatie en advies en cliëntondersteuning gegeven wordt. Cliëntondersteuning is divers in uitvoering, soms gesubsidieerd door de gemeente of autonoom zoals bij de kerken het geval is.

Maatschappelijke effecten

- Inwoners van Woerden weten (**beter**) waar zij informatie over ondersteuning kunnen krijgen. Dit is digitaal, op schrift beschikbaar en kan persoonlijk worden toegelicht.
- Het eigen netwerk van inwoners is betrokken bij een Wmo aanvraag.
- Maatschappelijke organisaties gaan voor de uitvoering van informatie en advies en cliëntondersteuning werken met vrijwilligers. Hierbij worden voorlichters binnen de eigen kring, ervaringsdeskundigen of seniorenvoorlichters ingezet.
- **Bij informatie en advies en cliëntondersteuning wordt gesignaleerd op eenzaamheid.**

Doelen

- In 2015 is een toenemend aantal mantelzorgers en vrijwilligers betrokken bij aanvragen voor maatschappelijke ondersteuning.
- In 2013 is er een toename van 10% van het aantal vrijwilligers dat betrokken is bij informatie en advies en cliëntondersteuning. De professionele inzet bij informatie en advies en cliëntondersteuning daalt hierdoor met 10%.
- Inwoners worden meer activerend ondersteund. Bij trede 1 en 2 van de participatieladder²¹ is vanaf 2013 Welzijn Woerdenbetrokken. Het gebruik van de participatieladder wordt vanaf 2013 opgenomen in het budgetcontract en rapportages.
- **Signalering van eenzaamheid wordt op de agenda van het NIO overleg gezet.**
- **Signalering van eenzaamheid wordt vanaf 2013 onderdeel van de budgetcontracten met Welzijn Woerden en Zuwe.**

Met en is weten

De maatschappelijke effecten en doelen meten we door:

- Het toenemend aantal mantelzorgers en vrijwilligers betrokken bij aanvragen voor maatschappelijke ondersteuning meten we door een nulmeting bij de deelnemers Breed Wmo Loket in 2012 en in de jaarstukken en rapportages deelnemers Breed Wmo Loket.
- Het werken met vrijwilligers bij de uitvoering van informatie en advies en cliëntondersteuning meten we door een nulmeting bij de deelnemers Breed Wmo Loket in 2012 en de jaarstukken en rapportages deelnemers Breed Wmo Loket.

Prestatieveld 4:

Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

Mantelzorg is langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden. Er is altijd sprake van een relatie en overstijgt de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar. Vrijwillige inzet van inwoners, informeel en ongeorganiseerd (inwonersinitiatieven) maar ook in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties) vormen een onmisbaar deel van een sterke lokale samenleving.

Analyse

Dit prestatieveld raakt de uitvoering van het Woerdense Vrijwilligersbeleid *Het is tijd voor Vrijwilligersbeleid (2009-2012)*. Het raakt ook de 'sterke lokale samenleving' waar het college in het coalitieakkoord een beroep op doet.

Uit de Tussenrapportage Meedoen in een sterke samenleving, augustus 2011, blijkt dat er in onze gemeente veel vrijwillige inzet is. Dit kan gericht zijn op een doelgroep maar ook algemeen. Initiatieven worden ingezet vanuit een kerkelijke betrokkenheid zoals bij de Nederlandse Patiëntenvereniging, afdeling Woerden. Maar ook op initiatief van een groep inwoners zoals bij het

²¹ De Participatieladder is een door de VNG ontwikkeld meetinstrument om participatie in de samenleving, vergelijkbaar te kunnen meten. Hierbij worden contacten, dagbesteding en (on) betaald werken door middel van 'treden op een ladder' weergegeven.

Inloophuis leven met kanker het geval is. De functie ontmoeting scoort hoog in de tussenrapportage, met kenmerkend element dat dit uitgevoerd wordt door vrijwilligers.

Het Ministerie van VWS heeft in 2009 basisfuncties mantelzorg en vrijwilligerswerk²² vastgesteld waar elke gemeente aan zou moeten voldoen om mantelzorg en vrijwilligerswerk te kunnen laten plaatsvinden. In onze gemeente zijn alle basisfuncties ingevuld.

Uit 'Onderzoek onder mantelzorgers in Woerden, wensen en behoeften van mantelzorgers'²³, blijkt dat vooral oudere mantelzorgers de huisarts, de specialist of de thuiszorg als ondersteuningmogelijkheid gebruiken en er vooral oudere mantelzorgers in beeld zijn bij de gemeente. Als aanbeveling wordt gedaan een impuls te geven aan de invulling van de basisfuncties. In 2009 en 2010 is de kwartiermaker mantelzorg aan de slag gegaan met deze basisfuncties. Er is extra ingezet op jonge mantelzorgers en mantelzorgers binnen de GGZ. Ook is de preventieve ondersteuning mantelzorgers (POM) ontwikkeld.

De Wmo raad, het Breed Wmo Overleg en tijdens de werkbijeenkomst op 5 oktober 2011 is bevestigd dat er veel vrijwillige inzet is in onze gemeente. Maar of er nog groei mogelijk is wordt betwijfeld. Organisaties hebben moeite met het vinden van nieuwe vrijwilligers en het vervullen van kaderfuncties. Men verwacht dat met een wijkgerichte aanpak en werving gericht op doelgroepen (jongeren en ouderen) er een lichte toename van vrijwilligers mogelijk is.

Landelijk wordt in onderzoek aangegeven dat er toenemende vrijwillige inzet te verwachten is, bij kortdurend vrijwilligerswerk. Dit wordt uitgevoerd in de directe omgeving van de vrijwilliger zoals in de buurt, tijdens het werk bij maatschappelijk verantwoord ondernemen.

In de afgelopen beleidsperiode is ingezet op een algemene ondersteuningstructuur voor vrijwilligers en mantelzorgers. Vanaf 2010 worden de vrijwilligerscentrale en het Steunpunt mantelzorg middels een budgetcontract uitgevoerd door Welzijn Woerden. **Er is een grotere betrokkenheid ontstaan van bedrijven door het Maatschappelijk Bewust Ondernemen (Samen voor Woerden). Hierbij wordt de kennis en kunde van het bedrijfsleven, zonder euro's maar wel door het leveren van inzet, ter beschikking gesteld voor maatschappelijke organisaties.**

Maatschappelijke effecten

- Er is toenemende zelfredzaamheid van inwoners, er is actief burgerschap, maatschappelijke initiatieven en gelegenheid om vrijwilligerswerk en mantelzorg uit te voeren.
- Er is een algemene ondersteuningstructuur bij vrijwilligerswerk en mantelzorg, de basisfuncties zijn blijvend ingevuld.

Doelen

- In 2013 is er een toename van het aantal ouderen wat vrijwillige inzet verricht binnen een jaar dat men met pensioen gaat.
- In 2013 is er een toename van het aantal vrijwilligersinitiatieven bekend bij Welzijn Woerden.
- **Er is een toename van kortdurend vrijwilligerswerk, aansluitend bij de behoefte van inwoners die wel maatschappelijk betrokken zijn maar geen mogelijkheden zien om langdurig vrijwilligerswerk te verrichten.**
- Vanaf 2013 wordt Welzijn Nieuwe Stijl toegepast bij professioneel welzijnswerk²⁴.

Metten is weten

De maatschappelijke effecten en doelen meten we door:

²² Deze functies zijn voor mantelzorg: Informatie, Advies en begeleiding, Emotionele steun, Educatie, Praktische hulp, Respijtzorg, Financiële tegemoetkoming en materiele hulp. Voor vrijwilligerswerk: Vertalen van maatschappelijke ontwikkelingen, Verbinden en makelen, Versterken, Verbreiden en Verankeren.

²³ Uitgevoerd in 2008 door onderzoeksbureau Acquest onder 112 mantelzorgers in Woerden.

²⁴ Deze acht bakens zijn: de vraag achter de vraag, eigen kracht van inwoners, er op af, formeel en informeel in de juiste verhouding, een balans tussen collectief en individueel, integraal werken, resultaatgericht, met ruimte voor de professional.

- Een meting in 2013 en 2015 naar de invulling van de basisfuncties vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- De toename van het aantal ouderen wat vrijwillige inzet verricht binnen een jaar dat men met pensioen gaat meten we bij de evaluatie van het Vrijwilligersbeleid in 2012.
- **Het aantal vrijwilligersinitiatieven bekend bij Welzijn Woerden meten we vanaf 2011 in de jaarstukken en rapportages Welzijn Woerden over het Vrijwilligershuis.**
- De toepassing van Welzijn Nieuwe Stijl meten we bij de jaarstukken en rapportages 2012 Welzijn Woerden.

Prestatieveld 5

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Het betreft hier collectieve voorzieningen²⁵, zonder indicatie toegankelijk. Is het prestatieveld geschreven voor inwoners met een beperking of een chronisch psychosociaal probleem, in de praktijk kunnen alle inwoners gebruik maken van deze voorzieningen.

Analyse

In onze gemeente is er verschillend aanbod om het zelfstandig functioneren van inwoners met een beperking te bevorderen. Het betreft onder andere informele en formele inzet bij dagbesteding voor kwetsbare ouderen, logeervoorzieningen voor gehandicapte kinderen en respijtzorg als ontlasting voor mantelzorgers.

Bij de pakketmaatregel AWBZ ondersteunende begeleiding is gebleken dat een aantal inwoners geen beroep meer doet op voorzieningen. Inwoners melden zich niet bij het Breed Wmo Loket, soms door onbekendheid, maar een deel ook door het vinden van andere mogelijkheden en eigen oplossingen. **Bij Welzijn Woerden wordt een toenemende vraag van kwetsbare inwoners gesignaleerd. Inwoners met een beperkt sociaal netwerk of een lichte gedragstoornis krijgen regieondersteuning of nemen deel aan reguliere ouderenactiviteiten.**

De decentralisatie van de functie begeleiding uit de AWBZ naar de Wmo per 1-1-2013 valt onder dit prestatieveld. In Woerden ontvangen 550 inwoners een AWBZ indicatie²⁶, vaak uitgevoerd door regionale, professionele organisaties.

In de afgelopen beleidsperiode is ingezet op dagbesteding omdat hiermee zowel de inwoner als de mantelzorger wordt geholpen.

Participatie en activering worden als belangrijke instrumenten genoemd bij de voorbereidende gesprekken met aanbieders van diensten. Er zijn mogelijkheden voor vrijwillige inzet, al zal dit in de visie van de organisaties altijd gepaard gaan met professionele inzet.

Leveranciers van individuele voorzieningen willen mee werken aan het opzetten van collectieve voorzieningen zoals scootmobielpools en wijkzorg. Per wijk kan bepaald worden of een scootmobielpool of wijkzorg een kans van slagen heeft. In een ideale situatie worden deze pools beheert door een wooncorporatie, als bewonersinitiatief of door re-integratieprojecten. Voor wijkzorg kan een aanbieder een wijkteam van HH benoemen die snel en doelmatig reageren op zorgvragen volgens het model van buurtzorg.

Maatschappelijke effecten

- Inwoners worden in toenemende mate activerend ondersteund en actief aangesproken op de eigen mogelijkheden voordat er een beroep gedaan wordt op een individuele voorziening.
- Inwoners met een beperking zetten zich in naar vermogen, er is sprake van wederkerigheid.
- Er is een toenemende samenwerking tussen het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties om initiatieven voor inwoners met een beperking mogelijk te maken.

²⁵ Collectieve voorzieningen zijn voor alle inwoners en zonder indicatiestelling toegankelijk. De activiteit is niet gericht op een individu maar op een gemeenschappelijk ervaren doel zoals bv. het ontmoeten van andere mensen maar ook een klussendienst door vrijwilligers.

²⁶ Cijfers van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), september 2011.

- Er is een toename van het aantal inwoners met begeleiding dat gaat bewegen in groepsverband.
- Initiatieven rondom wonen, welzijn en zorg zijn op elkaar afgestemd.

Doelen

- Inwoners worden meer activerend ondersteund. Bij trede 1 en 2 van de participatieladder²⁷ is vanaf 2013 Welzijn Woerden betrokken. Het gebruik van de participatieladder wordt vanaf 2013 opgenomen in budgetcontracten en rapportages.
- Bij de invoering van de functie begeleiding in de Wmo is bewegen in groepsverband een belangrijk uitgangspunt. De ervaringen bij de pilot van Woerden Actief in 2011, wordt in 2012 betrokken bij de invoering van de functie begeleiding.
- Vanaf 2012 werken aanbieders van individuele voorzieningen mee aan het opzetten van collectieve voorzieningen zoals een scootmobielpool of wijkzorg. Vanaf 2013 zijn er minimaal drie initiatieven ontwikkeld.

Metten is weten

De maatschappelijke effecten en doelen meten we door:

- Activerende ondersteuning meten we vanaf 2013 door de jaarstukken van betrokken organisaties.
- Het aantal inwoners met een indicatie begeleiding dat beweegt in groepsverband meten we bij de invoering van de functie begeleiding in 2012.
- Activerende ondersteuning meten we vanaf 2013 door de jaarstukken van betrokken organisaties.
- Het opzetten van collectieve voorzieningen meten we door het toepassen van contractbeheer bij aanbieders van individuele voorzieningen.

Prestatieveld 6:

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Het betreft individueel²⁸ toegekende voorzieningen aan inwoners die in het kader van de compensatieplicht Wmo hiervoor in aanmerking komen. Het betekent trouwens ook dat het verlenen van een individuele voorziening op een collectieve wijze kan plaatsvinden, zoals dit bij de regiotaxi het geval is.

Analyse

Inwoners worden via de Wmo gestimuleerd om te participeren aan de samenleving. Iedereen moet zichzelf kunnen redden, zelfstandig of met behulp van zijn/haar eigen netwerk. Iedereen moet op vier terreinen in staat zijn deel te nemen, namelijk:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Inwoners die hun beperkingen niet zelf of in hun eigen netwerk kunnen oplossen, krijgen ondersteuning van de Wmo. De Wmo biedt voorzieningen aan om de beperking op te heffen en mensen in staat te stellen zichzelf te redden en te participeren. De gemeente heeft een compensatieplicht naar inwoners.

Sinds eind 2008 heeft het compensatiebeginsel duidelijker vorm gekregen door uitspraken van de Centrale Raad van Beroep. Gemeenten moeten vooral kijken naar de behoefte van het individu. Een gemeente is wel vrij om zelf te bepalen welke oplossingen er geboden kunnen worden om de gewenste resultaten te bereiken.

²⁷ De Participatieladder is een door de VNG ontwikkeld meetinstrument om participatie in de samenleving, vergelijkbaar te kunnen meten. Hierbij worden contacten, dagbesteding en (on) betaald werken door middel van "treden op een ladder" weergegeven.

²⁸ Individuele voorzieningen zijn gericht op de persoon en worden door indicatie toegekend, beoordeeld aan de mate waarop en waarom compensatie plaatsvindt.

Landelijke ontwikkelingen zoals de Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl bieden de gemeenten handvatten om niet claimgericht, maar resultaatgericht te gaan werken. Kantelen staat voor in gesprek gaan met de inwoner om, uitgaande van de eigen mogelijkheden, te komen tot ondersteuning die bijdraagt aan het kunnen blijven meedoen in de samenleving. Zo kan de uitvoering van de compensatieplicht veel vaker leiden tot ondersteuning die gevonden wordt in de wijk, dichtbij huis en met vrijwillige inzet. Individuele voorzieningen worden pas verstrekt als er geen andere oplossingen zijn.²⁹

Wij nemen momenteel deel aan de pilot "Monitoring ontwikkeling De Kanteling 2011-2013" van het Kenniscentrum Sociale Innovatie (Hogeschool Utrecht). De monitoring is een initiatief van Cliëntenbelang Utrecht. Een nulmeting heeft plaatsgevonden in het najaar 2011.

In de afgelopen beleidsperiode hebben de uitgaven HH een groot beroep gedaan op het Wmo budget. Inmiddels zijn de indicatienormen fors aangescherpt. Er wordt bv. geen onderscheid meer gemaakt in een éénpersoonshuishouden in een appartement en een éénpersoonshuishouden in een gezinswoning. Ook wordt het protocol gebruikelijke zorg strenger gehanteerd. In 2012 volgt een aanbesteding HH waarbij er (weer) een onderscheid in tarieven zal worden gemaakt tussen HH1 (zonder regie) en HH2 (met regievoering door de hulp). Een mogelijkheid om de uitgaven positief te beïnvloeden is om niet alle aanbieders die aan de kwaliteitseisen voldoen te contracteren, maar een beperkt aantal die de laagste prijs offeren. Ook het ontwikkelen van HH0 (alleen schoonmaken) moet leiden tot het verlagen van de uitgaven.

Uit de tussenrapportage Meedoen in een sterke samenleving blijkt dat er 594 inwoners zijn die een indicatie hebben voor HH. Vanuit het Staatsliedenkwartier (een wijk met veel senioren) komen verhoudingsgewijs minder aanvragen. De individuele Wmo aanvragen komen voornamelijk uit Molenvliet, Harmelen en het Schilderskwartier.

Maatschappelijke effecten

- Inwoners ervaren in toenemende mate eigen kracht bij het zoeken naar oplossingen voor problemen.
- Inwoners worden actief aangesproken op de eigen mogelijkheden voordat er een beroep gedaan wordt op een individuele voorziening.
- De gemeente is het sluitstuk van een keten³⁰. Er wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van voorliggende voorzieningen. Dit is toegankelijk, beschikbaar en in voldoende mate aanwezig.

Doelen

- Vanaf 2012 is er een afname van het aantal individuele toekenningen van 30% ten opzichte van het jaar 2011.
- De gemiddelde kosten voor een individuele voorziening nemen vanaf 2012 af met 10% ten opzichte van het jaar 2011.
- De klanttevredenheid over de kwaliteit van de individuele voorzieningen is vanaf 2012 tenminste een zeven.
- De Kanteling is vanaf 2012 ingevoerd. Er wordt vanaf 2012 gewerkt met een gekantelde verordening. De werkwijze is geënt op de principes van de Kanteling en de gespreksleider is toegerust om bij het 'eerste gesprek', de eigen oplossingen binnen het netwerk van de inwoner te verkennen. Folders over de Wmo zijn "gekanteld". Er zijn heldere afspraken met organisaties die het 'eerste gesprek' voert over overdracht van dossiers, evaluaties werkwijze en kennisoverdracht.

Metten is weten

De maatschappelijke effecten en doelen meten we door:

- De afname van het aantal individuele voorzieningen en de gemiddelde kosten voor een individuele voorziening meten we door onze managementrapportages.

²⁹ "Kantelen in de praktijk, ambities en ervaringen van de ambassadeurs", brochure Vng september 2011

³⁰ Een keten is een reeks aan voorzieningen die aanvullend werken.

- De klanttevredenheid voor individuele voorzieningen meten we door een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek.
- Om te bepalen hoe de gemeente scoort ten opzichte van vergelijkbare gemeenten sluiten wij ons aan bij de landelijke benchmark van het SGBO.

Prestatieveld 7:

Maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld. Dit bestaat uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door één of meer problemen, niet op eigen kracht kunnen participeren in de samenleving en huisvesting hierbij ontbreekt. Huiselijk geweld is een van de meest voorkomende vormen van geweld, het wordt door iemand uit de huiselijke kring gepleegd.

Prestatieveld 8:

Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg (oggz), met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Het betreft hier activiteiten die de gemeente of de regio onderneemt om de openbare geestelijke gezondheidszorg te bevorderen en om dak- en thuisloosheid tegen te gaan.

Prestatieveld 9:

Het bevorderen van verslavingsbeleid. Het gaat hierbij om ambulante hulpverlening gericht op verslavingsproblemen, inclusief preventie en overlastbestrijding. Het is hier aanvullend en wellicht voorafgaand op 1^e en 2^e lijnszorg die geleverd wordt binnen de functie behandeling in de AWBZ.

Het ligt voor de hand om de uitvoering van de prestatievelden 7, 8 en 9 samen te voegen. Dit komt door de samenhang bij de inzet, de uitvoering en aanpak met een regionaal karakter, en de regierol van centrumgemeente Utrecht, in samenwerking met o.a. de GGD Midden Nederland.

Analyse

Landelijk beleid

Landelijk wordt ingezet op vermaatschappelijking van de zorg. Dat betekent dat zorg en behandeling steeds meer in de wijken plaatsvindt en inwoners gewoon thuis blijven wonen. De aangekondigde IQ maatregel binnen de AWBZ is van invloed op de Wmo. De verwachting is dat deze verlaging van de IQ grens van 85 naar 70, en het hierdoor niet meer toekennen van AWBZ zorg, voor slechts 50% opgevangen kan worden door gemeenten³¹. Er kan hierdoor een toename komen bij het aantal inwoners dat een beroep doet op maatschappelijke ondersteuning. Gemeenten hebben in de afgelopen beleidsperiode de verantwoordelijkheid voor de zorg voor ex-gedetineerden gekregen.

Centrum gemeente Utrecht

De stad Utrecht zet met het beleid 'Utrecht 100% thuis' in op preventie bij het voorkomen van dak- en thuisloosheid. Dit wordt bereikt door het verblijf in de opvang drastisch te beperken en veel eerder dan nu het geval is te voorzien in adequate woonruimte. **Ook van de regiogemeenten wordt hiervoor een inspanning gevraagd. Herhuisvesting in de woonplaats van herkomst is hier aan de orde.** Hiermee dalen de beschikbare opvangplaatsen in de stad en wordt het beschikbare budget voor 25% omgebogen naar preventie en herstel. **In 2011 waren drie daklozen uit Woerden bekend in de opvang in Utrecht.**

De cijfers van huiselijk geweld stijgen. De Veiligheidsmonitor 2010 geeft voor onze gemeente een stijging van 49% aan van het aantal meldingen ten opzichte van 2009. In 2009 waren er 62 meldingen, in 2010 107 meldingen. De aanpak huiselijk geweld wordt sinds 2007 regionaal uitgevoerd door het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG). Meldingen, aangiften en **sinds 2011 ook justitiële vervolgingen** bij huiselijk geweld worden hier multidisciplinair besproken en wordt er hulpverlening ingezet. Op 1 januari 2009 is de Wet tijdelijk huisverbod van kracht geworden. **Doel van deze wet is meer aandacht voor slachtoffers van huiselijk geweld, waarvan een groot deel kinderen zijn.** Op 10 juni 2009 heeft het college ingestemd met de

³¹ Het college voor Zorgverzekeringen heeft hiervoor een uitvoeringstoets gedaan in april 2011.

implementatie van deze wet. Sinds die tijd zijn er tien tijdelijk huisverboden in onze gemeente opgelegd.

Het algemeen maatschappelijk werk van Zuwe Zorg heeft vanaf 2009 in het budgetcontract extra taken gekregen voor de coördinatie van hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld.

Lokale inzet

Inzet in de afgelopen beleidsperiode is gericht op preventief werken waarbij duidelijke een rol voor de welzijnsinstelling was weggelegd.

De lokale aanpak bij preventief beleid alcohol en drugs is in de afgelopen beleidsperiode gekenmerkt door bezuinigingen. Grootschalige, publiekscampagnes gericht op jongeren zijn afgebouwd, **ook door het ontbreken van meetbare effecten**. In het coalitieakkoord is het preventieve beleid weer opgenomen als onderdeel van het volksgezondheidsbeleid. In 2011 is door de GGD MN met de gemeenten Woerden, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en De Ronde Venen een regionale aanpak 'Nuchter Verstand' ontwikkeld. Dit voorziet in een brede aanpak op collectieve preventie en wordt in 2012 geïmplementeerd worden.

Het college heeft binnen het meerjarenperspectief 2012-2015 gekozen om de signalering en toeleiding bij de oggz niet meer regionaal via het Meldpunt zorg en overlast te organiseren maar de helft van het beschikbare budget lokaal in te zetten. **Reden hiervoor is de overlap die ervaren wordt bij lokale inzet van de werkgroep zorg en overlast. Een aantal vormen van begeleiding zoals bemoeizorg en screening bij psychiatrische en verstandelijke beperkingen zal wel regionaal geregeld worden. Deze bezuiniging kan pas in 2013 ingaan. Het aantal zeer kwetsbare inwoners (zonder eigen hulpvraag of waarbij contact maken een probleem is door zorgmijndend gedrag, en leven in een zorgwekkende of overlastgevende situatie met meervoudige problematiek) wordt in Woerden door de GGD MN geschat op 200 tot 400 inwoners.**

Gevolgen van landelijk en regionaal beleid zijn wel degelijk lokaal voelbaar. Overlast in wijken en buurten wordt door inwoners ervaren, zorgen over de burens of de signalen van huiselijk geweld worden in de straat opgemerkt.

In de gemeenteraad is in december 2010 gesproken over eenzaamheid in Woerden. In de schriftelijke onderbouwing is een samenhang tussen sociaal isolement, regieverlies en depressie aangetoond.

Maatschappelijke effecten

- Overlast bij multi-probleem situaties wordt **adequaat aangepakt** en voorkomen, een sluitend vangnet biedt hulp en ondersteuning. **Inwoners die niet op eigen kracht kunnen functioneren hebben een activerend ondersteuningsaanbod met een duidelijke rol voor het sociale netwerk.**
- Signalen, meldingen en aangiften van huiselijk geweld worden in een sluitend vangnet opgepakt. **Er is geen belemmering in samenwerking rondom huiselijk geweld.**

Doelen

- In 2012 is een analyse beschikbaar van de regionale inzet bij multi-probleem situaties (huiselijk geweld, schuldenproblematiek, verslaving, ex-gedetineerden, dak- en thuisloosheid, **politie-inzet en ggz**). **Hier betrekken we ook de inzet vanuit de AWBZ.**
- Inwoners met een professioneel ondersteuningsaanbod worden vanaf 2013 activerend ondersteund met behulp van de participatieladder. Bij trede 1 en 2 van de participatieladder is vanaf 2013 de welzijnsorganisatie betrokken.
- **Zorgpartijen in de 1e en 2e lijn werken samen in het regionale of lokale meldpunt zorg en overlast om meldingen en signalen van overlast direct te beoordelen en passende hulp te bieden.**
- **De hulpverleningsketens OGGZ, Jeugd en Veiligheid werken samen volgens één plan en aanpak. Er is een eindverantwoordelijke organisatie benoemt.**

Metten is weten

De maatschappelijke effecten en doelen meten we door:

- Overlastmeldingen meten we door de cijfers van de wooncorporatie GroenWest, politie en de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2012.
- **Activerende ondersteuning meten we vanaf 2012 door de jaarstukken en rapportages van het Altrecht Talent en Welzijn Woerden.**
- **Het aantal opgelegde huisverboden en het aantal besproken casussen in het District- en Justitieel casusoverleg huiselijk geweld.**
- Het aantal huisuitzettingen door wooncorporatie GroenWest.

Bijlage 2. Organisaties, werkzaam binnen de Wmo die bekend zijn bij de gemeente Woerden.

Burgerkracht:

Wijk- en dorpsplatforms
Kerken/moskee
Ouderenbonden
Sportverenigingen en/of sportaanbieders
Culturele verenigingen en/of cultuuraanbieders
Hobbyclubs
Vrijwilligersorganisaties
Maatschappelijk Betrokken Ondernemen (Samen voor Woerden)
VSB/Rabobankfonds
Lions en Rotary
Oranjefonds
Rechtswinkel
Woerden Actief
Ruikring Woerden

Eigen kracht:

Welzijn Woerden
JeugdPunt
Onderwijs
Kinderopvang en peuterspeelzalen
MEE, cliëntondersteuning
CJG
Indigo
Wmo loket
Handje helpen
NPV
Inloophuis 't Centrum
Inloophuis Leven met kanker
Sportclub Bredius
Voedselbank
AA werkgroep
Paraplu Utrecht
Slachtofferhulp
ROC
Vrijwillige terminale thuiszorg

St. Present

Vangnet:

Meerpaal
Altrecht Talent
ASHG, hulpverlening bij huiselijk geweld
Veiligheidshuis
CJG
GroenWest, Vestia wooncorporaties

Aanbieders HH: Agathos thuiszorg, Thuiszorg INIS, Zorggroep St. Maarten/GAZA, Thuiszorg Service Nederland, Vierstroom, Zuwe Zorg
 GGD Midden Nederland
 Politie
 1^e lijns voorzieningen zoals huisartsen, fysiotherapeuten en psychologen
 Leveranciers hulpmiddelen: Beenhakker, Welzorg, Meyra Retail & Services
 Regiotaxi Veenweide (Connexxion)
 Kwintes

Bijlage 3
Uitvoeringsplan 2012-2013

Algemeen:

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Communicatie Wmo	Communicatieplan Wmo uitvoeren en evalueren.	Vaststelling communicatieplan college februari 2012, toekenning budget in gemeenteraad maart 2012. Uitvoering vanaf april 2012, evaluatie december 2012
Klanttevredenheidsonderzoek	Uitvoeren	December 2012 en december 2013
Verantwoording Wmo	Rapportages aan college en gemeenteraad.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rapportage over maatschappelijke effecten en doelen beschreven in het Wmo beleidskader 2012-2015 wordt 1x per twee jaar aan de gemeenteraad aangeboden, voor de eerste maal in juni 2013. 2. In de jaarrekening wordt een paragraaf opgenomen over de Wmo. Hier wordt inzicht gegeven over de inkomsten en uitgaven bij de negen prestatievelden. 3. In de kwartaalrapportage aan de gemeenteraad van Sociale Zaken wordt het aantal individuele verstrekkingen Wmo inzichtelijk gemaakt

Prestatieveld 1

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Voortzetten lokaal programma <i>Wel Thuis!</i>	Opstellen plannen t/m 2015 voor de woonservicegebieden	Oktober 2012

	wonen, zorg en welzijn.	
Meetinstrument voor leefbaarheid in de wijken	Monitor ontwikkelen voor 'thermometer in de wijk'	December 2012
Budgetcontract Welzijn Woerden	Aanpassen op: -inwonersinitiatieven, -vrijwilligersinitiatieven - afbouw professionele ondersteuning buurtkamers -ondersteuning kwetsbare inwoners -ontwikkelen van arrangementen bij begeleiding -invoering participatieladder -pilot kanteling	December 2012
Beleidsregels inwonersinitiatieven	Opstellen en vaststellen	April 2012
Conferentie eenzaamheid	Vorbereiding en organisatie	Conferentie juni 2012

Prestatieveld 2

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Informeel, collectief aanbod ontwikkelen binnen het CJG	Jeugdzorg Budgetcontract Zuwe Zorg aanpassen op Wmo	December 2012
Netwerken Brede School	Verbinden met inzet CJG	December 2012
'Nuchter Verstand'	Implementatie	December 2012
Notitie Jeugd en Vrije tijd	Evaluatie	Juni 2012

Prestatieveld 3

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Breed Wmo Loket	1. Intentie tot samenwerken veranderen in een samenwerkings-overeenkomst 2. Meer inzet bij bevordering eigen kracht en mantelzorg.	December 2012
Digitale sociale kaart	Evaluatie contract MEE en besluit voortzetting of mogelijke alternatieven	Juni 2012
Eenzaamheid	In budgetcontracten signalering eenzaamheid opnemen	December 2012

Prestatieveld 4

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Vrijwilligersbeleid 2009-2012	Evaluatie	September 2012
Nulmeting basisfunctie mantelzorg en vrijwilligerswerk	Vorbereiding	December 2012, uitvoering 2013

Prestatieveld 5

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Transitie AWBZ begeleiding	Invoering voorbereiden dmv. een projectstructuur	December 2012
Informeel, collectief aanbod begeleiding	Ontwikkelen dagbesteding en beweegprojecten	December 2012

Prestatieveld 6

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Kanteling	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doorontwikkelen met een pilot bij Welzijn Woerden 2. Bijeenkomst 1^e lijn over Wmo beleid en kanteling 3. Collectief aanbod uitbreiden en doorontwikkelen (scootmobielpool, inzet re-integratiediensten) 	Start pilot februari, afronding juli 2012 September 2012 December 2012
Aanbod HH toegankelijk maken	Ontwikkelen zoekfunctie op woerden.nl	December 2012
Klanttevredenheidsonderzoek	Uitbreiden naar alle prestatievelden Besluit over deelname aan landelijke benchmark	December 2012 Juni 2012

Prestatieveld 7, 8 en 9

Onderwerp	Actie	Datum gereed
Analyse bestaande inzet		December 2012
Budgetcontract Zuwe	Aanpassen: -ondersteuning kwetsbare inwoners -invoering participatieladder	December 2012
Zichtbaarheid kwetsbare inwoners	Opnemen in communicatieplan	Juni 2012
Versterking eigen regie	Inzet bij dagbestedingprojecten psychiatrie	December 2012
Huiselijk geweld	Lokale conferentie organiseren	September 2012

Bijlage 4

Inzet rond kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar 2012 - 2015

Brede School/Combinatiefuncties/Beweegteams/Gezonde slagkracht/Lekker Fit/Jeugdsportfonds/Huiskamerprojecten

Doelstelling:

- Kinderen in Woerden hebben een gezonde levensstijl;
- Met name kinderen voor wie dit minder vanzelfsprekend is, worden gestimuleerd om deel te nemen aan verschillende vormen van sport en cultuur;
- Ouders zijn betrokken bij hun kinderen en gaan hen voor in een gezonde levensstijl.

Er komt speciale aandacht voor een aantal wijken. Door een aantal cijfers met elkaar te combineren (zoals SES, gegevens gewicht kinderen, aantal kinderen, aantal scholen en sportverenigingen, gebruik van minimaregelingen) stellen we vast welke wijken dit zullen zijn. Deze wijken zullen naar verhouding meer budget/fte's toegewezen krijgen.

nr.	Onderwerp	Doelstelling tot eind 2011*	Doelstelling vanaf 2012	Resultaten	Indicatoren	Kosten per jaar**
1	Gezondheid	Het overgewicht onder de jeugd neemt af.	Kinderen en jongeren hebben een gezonde leefstijl. Het aantal 9-12 jarigen dat dagelijks fruit eet, ligt rond het gemiddelde van de regio. Het aantal kinderen dat voldoende beweegt, ligt rond het gemiddelde in de regio.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kinderen weten wat een gezonde levensstijl is, doordat zij hierover worden geïnformeerd op school en in de wijk 2. Hierin worden ook de ouders betrokken 3. Het aantal kinderen met een gezond gewicht is in alle leeftijdscategorieën van 4-18 jaar stabiel t.o.v. het cijfer van de regio. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het aantal kinderen met overgewicht en ondergewicht 2. Het aantal kinderen dat voldoende fruit eet 3. Het aantal kinderen dat dagelijks ontbijt 4. Het aantal kinderen dat deel heeft genomen aan Lekker Fit 	€ 31.087,- (sportieve en gezondheidsbevorderende activiteiten voor de jeugd, GS)
2	Sport	Meer jeugd en jongeren voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. In 2012 moet minimaal 37% (jongens) en 18% (meisjes) van de jeugd in de leeftijd van 4 tot en met 17 jaar aan de norm voldoen. Het vergroten van het aantal sterke sportverenigingen in Woerden met minimaal 10% in 2012.	<i>Het aantal kinderen (4-18 jaar) dat in 2015 voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen is stabiel en ligt rond het gemiddelde in de regio. Zij bewegen:</i> <ul style="list-style-type: none"> - tenminste vijf dagen per week, 60 minuten per dag matig intensief; of - drie keer per week tenminste 20 minuten intensief 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verenigingen zetten zich in voor sport in de wijk en rond de scholen 2. Kinderen kunnen kiezen uit verschillende vormen van sport (binnen hun eigen leefomgeving) 3. Kinderen worden zowel op school, in de wijk als in verenigingsverband gestimuleerd om te bewegen 4. Scholen en sportverenigingen werken samen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het aantal kinderen dat voldoet aan de beweegnorm 2. Het aantal beweegmomenten dat wordt gecreëerd voor kinderen 3. Per schooljaar worden minstens vier verschillende sporten aangeboden aan kinderen 4. Het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd door scholen en verenigingen gezamenlijk 5. Het aantal kinderen dat vanuit een georganiseerde activiteit doorstroomt naar een sportvereniging 6. Het aantal kinderen dat lid is van een sportvereniging is stabiel 7. Het aantal sterke sportverenigingen is gestegen. Indicatoren zijn een evenwichtig ledenaantal, voldoende vrijwilligers en een kostendekkende exploitatie. 	Onderdeel van het project <i>combinatiefuncties:</i> € 240.000,- (totaal project combinatiefuncties) € 31.546,- (totaal ondersteunen combinatiefuncties) <u>Zowel sport als cultuur vallen onder dit budget!</u>
3	Cultuur	Met jeugd en jongeren in aanraking laten komen met kunst- en cultuurvormen. Een stijging van 5% ten opzichte van 2009 is gewenst.	Alle kinderen tot 12 jaar kunnen in aanraking komen met verschillende vormen van cultuur.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verenigingen zetten zich in voor cultuur in de wijk en rond de scholen 2. Kinderen komen binnen hun eigen leefomgeving in aanraking met cultuur. Dit kan zowel op school, in de wijk als in verenigingsverband zijn 3. Kinderen kunnen binnen de gemeente Woerden deelnemen aan verschillende vormen van cultuur 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het aantal cultuurconfrontaties per jaar 2. De verschillende vormen van cultuur waarmee kinderen in aanraking komen 3. Het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd door scholen en culturele instellingen gezamenlijk 	Onderdeel van het project <i>combinatiefuncties:</i> € 240.000,- (project combinatiefuncties) € 31.546,- (ondersteunen combinatiefuncties) <u>Zowel sport als cultuur vallen onder dit budget!</u>
4	Welzijn	Kinderen en jongeren ontwikkelen zich op een positieve manier in hun vrijetijdsbesteding. Kinderen en ouders vinden makkelijk hun weg naar de voorzieningen die er voor hen zijn.	Elk kind, ongeacht gezondheid of sociaal-economische status, krijgt de mogelijkheid om te participeren. Ouders zijn betrokken bij de verschillende activiteiten waarmee hun kinderen bezig zijn.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voldoende ouderparticipatie in elke wijk 2. Elk kind heeft de mogelijkheid om deel te nemen aan sport- en/of cultuuractiviteiten 3. Kinderen en jongeren hebben de mogelijkheid om ook buiten schooltijden deel te nemen aan activiteiten in de wijk 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het aantal wijkinitiatieven dat wordt genomen 2. Het aantal kinderen dat deelneemt aan het totale aanbod van sport- en cultuuractiviteiten 	€ 11.804,- (wijkgericht kinderwerk BS Schilderskwartier) € 14.120,- (speelgarage) € 986,- (speel- o- theek)

5	Netwerk	Elke wijk of kern heeft in 2012 een Brede School (structureel inhoudelijk samenwerkingsverband). Het naschoolse activiteiten aanbod is uitgebreid naar heel Woerden.	Elk kind wordt in zijn eigen wijk, zowel onder als na schooltijd, gemotiveerd om deel te nemen aan sport- en cultuuractiviteiten. Kinderen en hun ouders weten wat het aanbod is en wie zij moeten benaderen om informatie en advies te krijgen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2015 kent Woerden (brede school) netwerken die goed functioneren. Zij voldoen in ieder geval aan de volgende eisen: <ul style="list-style-type: none"> - De organisatiestructuur van de netwerken is vastgelegd - Netwerken zijn gedragen door de partners uit de wijk 2. Netwerken hebben een duidelijke signaal- en doorverwijsfunctie >CJG 3. Binnen de netwerken is de informatie- en adviesfunctie verankerd 4. De netwerken werken wijkoverstijgend 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het aantal georganiseerde activiteiten waaraan twee of meer partijen deelnemen 2. Het aantal deelnemers aan de activiteiten 3. Aantal partners in de wijk dat meewerkt aan het organiseren van activiteiten 4. Aantal signalen en doorverwijzingen richting het CJG 	
---	---------	--	--	--	---	--

* overgenomen uit projectplan Combinatiefuncties, projectplan Gezonde Slagkracht, WMO Beleidskader 2008-2011

** kosten overgenomen uit budgetcontract 2011 met Welzijn Woerden

Prestatieveld 1: het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
6.580.02.03	34.433	Exploitatiebijdrage Dezibel minus huuropr.	21.254
6.580.02		Multifunctionele accommodaties	21.254
6.620.02.01	42.011	steunpunten	64.260
6.620.02		Woonservicegebieden	64.260
6.630.01.01	42.106	Overige subsidies sociaal-cultureel beleid	0
6.630.01.01	42.002	welzijn wijk- & buurtwerk	39.093
6.630.01.01	42.247	Subsidie WCM	34.005
6.630.01.01	42.249	Subsidie Sinar Maluku	15.243
6.630.01.01	42.251	Subsidie dorpshuis Zegveld	26.835
6.630.01.01	42.253	Subsidie plein 2	0
6.630.01		Sociaal cultureel beleid	115.176
6.630.03.01	34.196	Wijkgericht werken	47.390
6.630.03.01	42.106	overige subsidies	0
6.630.03.02	42.302	Subsidie wijkplatform Molenvliet	14.193
6.630.03.03	30.002	Kosten wijkconsulent Schilderskwartier	20.655
6.630.03.03	42.302	Subsidie wijkplatform Schilderskwartier	11.286
6.630.03.04	42.302	Subsidie wijkplatform Snel & Polanen	11.414
6.630.03.05	42.302	Subsidie activiteiten Binnenstad	5.020
6.630.03.06	42.302	Subsidie wijkplatform Bloemen- en Bomenkwartier	7.104
6.630.03.07	42.302	Subsidie dorpsplatform Zegveld	5.472
6.630.03.08	30.002	Kosten wijkconsulent Staatsliedenkwartier	11.292
6.630.03.08	42.302	Subsidie wijkplatform Staatsliedenkwartier	7.414
6.630.03.09	34.423	Bestuurskosten wijkcentrum S&P	0
6.630.03.10	30.002	Kosten dorpsplatform Kamerik	0
6.630.03.10	42.302	Subsidie dorpsplatform Kamerik	7.953
6.630.03.11	30.002	Kosten wijkconsulent Harmelen	0
6.630.03.11	42.302	Subsidie wijkplatform Harmelen	11.608
6.630.03		Wijk- & dorpsplatforms	160.801
		Totaal prestatieveld 1	361.491

Prestatieveld 2: op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren in problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
6.630.01.01	42.275	subsidie speel-o-theek	3.060
		Sociaal cultureel beleid	3.060
6.630.02.01	34.194	Intensivering jongerenbeleid	2.796
6.630.02.01	34.613	bijdrage onderhoud A.Schweitzergroep	2.595
6.630.02.01	34.626	Jeugdparticipatie	5.521
6.630.02.01	42.005	Jongerenwerk	0
6.630.02.01	42.006	Accomodatie gebonden jongerenwerk	0
6.630.02.01	42.258	Subsidie St. Jongerenwerk (Babylon)	9.633
6.630.02.01	42.259	Subsidie JJR Midden-Nederland	0
6.630.02.01	42.263	Budgetsubsidie Jeugdpoint	188.792
6.630.02.01	42.325	Subsidie Jongerenraad	2.122
6.630.02		Jeugdbeleid	211.459
6.650.01.01	42.272	Subsidie St. De Poppenkast	31.239
6.650.01.01	42.324	Subsidie SKMN	529.038
6.650.01		Kinderopvang	560.277
6.715.01.01	42.218	Subsidie Zuwe	203.010
6.715.01.01	42.310	Subsidie Vierstroom	427.744
6.715.01		Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	630.754
6.715.02.01	34.515	Zorg voor jongeren 0-18	39.520
6.715.02.01	42.535	Subsidie Brede Doel uitkering Jeugd	33.909
6.716.01.01	34.472	project integrale jeugdzorg	0
6.716.01.01	34.473	Maatwerkdeel jeugdgezondheidszorg	45.967
6.716.01		Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	119.396
		Totaal prestatieveld 2	1.524.946

Prestatieveld 3: het geven van informatie, advies en clientondersteuning

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
6.620.01.01	42.218	Subsidie Zuwe	551.867
6.620.01		Maatschappelijke dienstverlening	551.867
6.620.02.01	42.010	Seniorvoorlichters	12.750
6.620.02		Woonservicegebieden	12.750
6.620.07.01	34.676	Onderst. Begel. psycho socia:	52.814
6.620.07.01	42.219	Rechtswinkel Woerden	1.697
6.620.07.01	42.570	Subsidies DWZ	26.179
6.620.07		Subsidieregelingen AWBZ	80.690
6.622.03.01	34.674	digitale sociale kaart	7.650
6.622.03		Digitale sociale kaart	7.650
6.714.01.01		Slachtofferhulp	7.698
6.714.01		Gezondheidszorg	7.698
		Totaal prestatieveld 3	660.655

Prestatieveld 4: het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
6.620.07.01	42.304	Subsidie Handje Helpen	45.727
6.620.07.01	34.673	kwartiermaker mantelzorg	0
6.620.07.01	42.331	Subsidie Inloophuis centrum	4.794
6.620.07.01	42.534	Subsidie Tussen thuis	0
6.620.07.01	42.572	Subsidie NPV	2.040
6.620.07		Subsidieregelingen AWBZ	52.561
6.622.05.01	42.004	Samen voor Woerden	30.150
		Samen voor Woerden	30.150
6.630.01.01	42.003	Vrijwilligerscentrale	51.000
6.630.01.01	42.402	Uitvoering vrijwilligersbeleid	7.519
6.630.01		Sociaal-cultureel beleid	58.519
		Totaal prestatieveld 4	141.230

Prestatieveld 5: het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
6.530.01.01	34.355	Breedtesportimpuls	0
6.530.01.01	34.548	BOS-impuls "overgewicht"	0
6.530.01.01	34.556	Regionale aanpak aangepast sporten	20.000
6.530.01		Bevordering sport	20.000
6.614.01.01	42.516	declaratieregeling	228.614
6.614.01.01	42.517	Voorzieningenpakket	0
6.614.01.01	42.527	Langdurigheidstoeslag	81.968
6.614.01.01	42.528	Chronisch zieken	83.844
6.614.01.02	34.597	Noodfonds	10.200
6.614.01		Minimabeleid	404.626
6.620.02.01	42.009	Plusbus	3.570
6.620.02.01	42.012	Regie ondersteuning	15.300
6.620.02.01	42.224	Subsidie	305.298
6.620.02.01	42.106	Overige subsidies	15.838
6.620.02		Ouderenzorg	340.006
6.620.07.01	42.220	Subsidie De Klubhoeve Gouda	4.783
6.620.07.01	42.223	Subsidie De Paraplu	4.794
6.620.07.01	42.241	Subsidie gehandicaptenplatform	4.656
6.620.07.01	42.242	Subsidie Sportclub Bredius	2.861
6.620.07.01	42.243	Subsidie GWWO	7.599
6.620.07.01	42.328	Subsidie scouting Maurits	171
6.620.07.01	42.573	Subsidie collectieve preventie GGZ	10.190
6.620.07		Subsidierelingen WMO	35.054
6.650.01.01	34.250	Integratie gehandicapten kinderen peuterspeelzalen	0
6.650.01		Kinderopvang	0
		Totaal prestatieveld 5	799.686

Prestatieveld 6: het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem tbv het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
6.622.02.01	34.537	Uitkering Persoonsgebonden budget	367.845
6.622.02.01	34.000	Huishoudelijk hulp	3.000.000
6.622.02		Huishoudelijke verzorging	3.367.845
6.620.07.01	42.244	subsidie De Regenboog	638
		Totaal subsidies	638
6.622.03.01	34.687	anti-discriminatie voorzieningen	79.733
		Anti-discriminatievoorzieningen	79.733
6.652.01.05	34.190	Woonvoorzieningen	459.000
6.652.01.02	34.191	Vervoersmiddelen	739.500
6.652.01.02	34.192	Vervoersvergoedingen	178.500
6.652.01.04	34.322	Huur rolstoelen	659.236
6.652.01		Voorzieningen gehandicapten	2.036.236
		Totaal prestatieveld 6	5.484.452

65-6

Prestatieveld 7: maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
6.620.07.01	34.180	Opvang daklozen	3.543
6.620.07		Subsidieregelingen WMO	3.543
6.622.04.01	34.541	Meldpunt huiselijk geweld	27.590
6.622.04.01	34.606	OGGZ & huiselijk geweld	15.820
6.620.01	OGGZ		43.410
		Totaal prestatieveld 7	46.953

t-59

Prestatieveld 8: het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, muv het bieden van psychosociale hulp bij rampen

Fcl	ecl	omschrijving	begroting 2012
------------	------------	---------------------	---------------------------

8-5-8

Prestatieveld 9: het bevorderen van verslavingsbeleid

Fcl	ecf	omschrijving	begroting 2012
6.714.01.02	34.201	verslavingsbeleid	10.000
6.714.01.02	34.554	onderzoek verslaving	0
6.714.01		Gezondheidszorg	10.000
		Totaal prestatieveld 9	10.000

b-5-9

	begroting 2012
Prestatieveld 1	361.491
Prestatieveld 2	1.524.946
Prestatieveld 3	660.655
Prestatieveld 4	141.230
Prestatieveld 5	799.686
Prestatieveld 6	5.484.452
Prestatieveld 7	46.953
Prestatieveld 8	0
Prestatieveld 9	10.000
Totaal prestatievelden	9.029.413

Geen rekening is gehouden met (zijn moeilijk/danwel niet beïnvloedbaar):
aparte wetgeving met een directe relatie met rijksbijdragen en accountantsverklaring, danwel SISA;
gebouwfahankelijke kosten, incl. kapitaallasten (dus in feite alleen subsidierelaties);
kosten eigen organisatie;

In feite 3 soorten kosten WMO:

- 1.kosten WMO- nieuw
- 2.kosten WMO- oud
3. Kosten indirect aan WMO te relateren
4. Alleen lasten meegenomen

Bijlage 6

Communicatieplan

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Datum: Februari 2012
Steller: Ingrid van Schaik
Versie: 1

Communicatieplan Wmo 2012 t/m 2015
Februari 2012

Inleiding

Uit het WMO beleidskader (Hoofdstuk 4. Communicatie):

Er zijn gemeentelijke folders over Wmo producten, het Wmo loket en financiële ondersteuning. Met subsidie is een folder uitgebracht over informele zorg. Daarnaast is de digitale balie op woerden.nl beschikbaar voor Wmo aanvraagformulieren. In de afgelopen beleidsperiode is gemeentelijke communicatie over de Wmo zeer specifiek aangeboden. Er is niet over de Wmo als **term** gecommuniceerd, maar er is over specifieke **producten** die onder de Wmo vallen gecommuniceerd. Uitgangspunt was dat inwoners niet zoeken op informatie over een wet, maar naar een product.

Vier jaar ervaring met de Wmo leidt tot een andere visie. Er is behoefte aan een andere insteek van communicatie. Het Breed Wmo Overleg¹ heeft hier herhaaldelijk om gevraagd. De gemeenteraad vraagt meer communicatie over de ondersteuningsmogelijkheden bij huiselijk geweld. En recent heeft de Wmo raad een advies uitgebracht over communicatie. Bij de vragen en aanbevelingen rond communicatie staat één ding centraal: Het gemis aan communicatie waarbij er een groter beroep wordt gedaan op de eigen kracht, het burgerschap en oplossingen in eigen kring. De communicatie over de Wmo moet dus anders!

Voor de komende beleidsperiode zien wij drie belangrijke sporen:

- Communicatie over burgerkracht;
- Communicatie over collectieve voorzieningen;
- Wederkerige communicatie.

Op basis van onderstaande ontwikkelingen wordt in 2012 een communicatie(actie)plan "Meedoen in de sterke samenleving" opgesteld.

Communicatie over burgerkracht.

De communicatie gericht op de inzet van burgerkracht, is een direct gevolg van de kanteling van de Wmo. Zoals al eerder in dit beleidskader is aangegeven, gaan we van een verzorgings- naar een participatiemaatschappij. Bij het aanbieden van hulp of ondersteuning staat centraal wat mensen (nog) wel kunnen, in plaats van wat mensen niet (meer) kunnen. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk op basis van wederkerigheid ingezet en is ondersteunend aan wat iemand (nog) zelf kan, of wat hij met zijn omgeving kan realiseren. We vragen inwoners en de samenleving dus om gedragsverandering. Het gedrag van mensen ligt stevig verankerd in een cultuur, het realiseren van een gedragsverandering vraagt tijd. Daarbij denken we niet in weken, maar in jaren. Gedragsverandering lukt nooit met communicatie alleen. Andere maatregelen om het doel te bereiken zijn onmisbaar: straffen, belonen, voorschriften, voorzieningen, sociale druk, etc. Het gewenste gedrag moet goed in beeld worden gebracht, bijvoorbeeld met een positieve campagne waarin inwoners met of zonder een beperking zich inzetten voor de sterke samenleving. Zij vertellen hun verhaal en vormen zo het gezicht van 'meedoen in een sterke samenleving'. Communicatie is op deze manier *ondersteunend* in het proces van de kanteling van verzorgings- naar participatiemaatschappij.

Bij de communicatie gericht op het vergroten van de inzet van burgerkracht, richten we ons op twee doelgroepen:

1. Inwoners van Woerden.

publiekscommunicatie, bijvoorbeeld in de vorm van een communicatie campagne.

¹ Het Breed Wmo Overleg is een overleg waarbij de uitvoering van de Wmo centraal staat en gebruikers van Wmo voorzieningen gevraagd wordt ervaringen te delen. In 2011 is met de behandeling van het meerjarenperspectief besloten dit overleg niet meer door de gemeente te laten organiseren maar de Wmo raad te vragen een vorm van raadpleging uit te voeren.

2. Intermediairs die mensen verder helpen met het vergroten van burgerkracht.

Zij zetten inwoners in hun eigen kracht en activeren het netwerk en zijn vervolgens ondersteunend. Communicatie met de intermediair zal gericht zijn op het oppakken van deze (nieuwe) rol. De intermediairs richten zich op hun beurt op de inwoners.

Communicatie collectieve voorzieningen

Er zijn in onze gemeente veel ondersteuningsmogelijkheden. Professionele aanbieders zetten hier op in met advertenties, actuele websites en zorglijnen die informatie en advies bieden. Aanbieders van informele ondersteuning zijn hier minder goed op toegerust. Inwoners komen hierdoor sneller bij het professionele aanbod terecht.

De informele ondersteuning moet een beter herkenbaar gezicht binnen Woerden krijgen en makkelijk vindbaar zijn. Een verbeterde versie van een sociale kaart kan hier een bijdrage aan leveren.

Wederkerige communicatie

Voorheen bestond de communicatie van de gemeente voornamelijk uit eenrichtingsverkeer. Er werd vooral gecommuniceerd over welke producten en diensten, waar en hoe te verkrijgen waren. Daarnaast is binnen het Breed Wmo loket de communicatie in twee richtingen als eerste opgepakt. Partijen stemmen binnen dit loket inmiddels over en weer af hoe de samenwerking en de bijbehorende processen onderling verlopen.

Het is van groot belang dat deze vorm van wederkerige communicatie² nu ook vorm gaat krijgen met alle deelnemende partijen in het maatschappelijk veld. De regiegemeente geeft taken met een bepaalde opdracht terug aan de samenleving. De uitvoering en communicatie is vervolgens de taak van de opdrachtnemers. Maar om regie te kunnen voeren is het ook belangrijk dat tussentijds informatie terug komt naar de gemeente. De sporen die nu in beeld zijn en vanuit de gemeente bij gefaciliteerd/ondersteund moeten worden zijn:

- wederkerige communicatie met/tussen professionele partijen (partijen als GGD, Zuwe Zorg, Welzijn Woerden, etc.)
- wederkerige communicatie met/tussen coproductie partijen (verenigingen, ouderraden scholen, etc.)
- wederkerige communicatie met inwoners (o.a. inwonersinitiatieven)

De betrokken samenwerkingsvormen en groepen die met de wederkerige communicatie aan de slag moeten zijn zeer divers. Per groep moet bekeken worden hoe zij ondersteund of gefaciliteerd moeten worden, zodat zij deze taak in de toekomst zelf kunnen uitvoeren.

Wederkerige communicatie kan goed vorm krijgen binnen (bestaande) samenwerkingverbanden zoals bijvoorbeeld het Breed Wmo loket, CJG en de brede scholen want hierbij werken een aantal opdrachtnemers al samen. Er liggen kansen voor de opdrachtnemers in het verstevigen van de communicatie door samenwerking met de Wmo raad, wijk- en dorpsplatforms, jongerenraad, etc. Zij beschikken vaak over communicatiemiddelen of hebben plannen (Wmo krant, wijkkrant, Wmo wijkcafé, sociale media) die kunnen worden ingezet.

² Communicatie tussen de verschillende betrokken partijen over en weer / tweerichtingsverkeer.

1 Communicatie over burgerkracht (1) en collectieve voorzieningen (2)

De doelstellingen van communicatie over burgerkracht en de collectieve voorzieningen liggen dicht bij elkaar en in elkaars verlengde. Beide worden daarom binnen één plan uitgewerkt.

Doel

- Inwoners van Woerden zoeken zelf eerst in hun eigen sociale omgeving naar mogelijkheden voor ondersteuning (1)
- Inwoners van Woerden helpen elkaar om samenredzaam te zijn (1)
- Wmo Woerden / meedoen in Woerden krijgt een gezicht (1)
- Inwoners herkennen versplinterde Wmo activiteiten/aanbod als Wmo/'het meedoen' binnen Woerden (1)
- Inwoners van Woerden weten dat de gemeente/de overheid een vangnet heeft wanneer ondersteuning vanuit de samenleving en het eigen sociale netwerk niet voldoende is (1)

- Inwoners van Woerden weten welke vormen van dat ondersteuning (voorzieningen) binnen Woerden aanwezig zijn (2)
- Inwoners van Woerden die hulp nodig hebben bij het meedoen in de samenleving weten hun weg te vinden naar ondersteuning (1 & 2)
- Inwoners van Woerden weten dat ondersteuning die de gemeente aanbiedt uitgaat van 'wat de aanvrager nog wel kan'. Dit betekent dat ondersteuning eerst binnen het eigen sociale netwerk wordt gezocht en indien mogelijk op basis van wederkerigheid wordt ingezet (1&2)

Doelgroep

- Inwoners van Woerden
- Intermediairs (organisaties) die bemiddelen bij hulpvragen

Middel

We willen inwoners informeren over de ondersteuningsmogelijkheden die er binnen de gemeente zijn. Daarnaast vragen we inwoners en de samenleving om gedragsverandering. We vragen mensen om 'samenredzaam' te worden, meer naar elkaar om te kijken en oplossingen eerst binnen het eigen sociale netwerk te zoeken. Het gedrag van mensen ligt stevig verankerd in een cultuur, het realiseren van een gedragsverandering vraagt tijd.

Om deze doelstellingen te bereiken is een communicatie **campagne** rond de Wmo in Woerden een krachtig middel. De campagne wordt uit meerdere media / middelen opgebouwd. Belangrijk is om een goede spreiding van middelen over een langere tijd te realiseren. De campagne loopt bij voorkeur over de gehele beleidsperiode. De campagne(middelen) leiden naar de plek(ken) waar/hoe voorzieningen te krijgen zijn. De campagne verbindt de diverse intermediairs en activiteiten binnen de Wmo prestatievelden. De campagne geeft de Wmo een eenduidig gezicht door middel van een slogan en een beeldmerk.

VISIE VORMING

De intermediairs en partners binnen het Wmo werkveld spelen een grote rol bij de uitvoering van de campagne. Zij kunnen de Wmo een gezamenlijk gezicht geven en daardoor het bereik van de Wmo en campagne vergroten. Voorstel is dan ook om tijdens een brainstorm met de partners binnen het breed Wmo loket een basis te leggen voor een overkoepelende slogan en de uitstraling die we met de campagne gaan neerzetten. Een gezamenlijke visie over de communicatie geeft de campagne een stevige basis en grotere kans van slagen. Ook denken we tijdens de bijeenkomst samen na over waar onderstaande middelen aan moeten voldoen, zodat de partners deze kunnen/willen toepassen.

De Wmo (campagne) kan gezien worden als een grote puzzel. Er zijn veel initiatieven, producten en diensten die via een van de communicatiemiddelen een plaats in de puzzel hebben. Het is van belang dat alle stukjes goed op elkaar zijn afgestemd (gevoel, toon, uitstraling en een goede verwijzing naar elkaar).

VOORSTEL CAMPAGNEMIDDELEN:

Communicatie 'ICT middelen'

De ICT toepassingen krijgen binnen de Wmo communicatie een centrale plaats. Een site waar vraag en aanbod m.b.t. hulpvragen kunnen worden gematcht, zal een spilfunctie gaan vervullen.

- **Site meedoeninwoerden.nl** (werktitel!). Deze site is een tool waarbinnen de kanteling concreet wordt. Op de site worden Wmo-hulpvragen gematcht met (vrijwilligers)aanbod. Mensen met een hulpvraag kunnen hier zelfstandig met hun vraag aan de slag en een oplossing zoeken. Zij bekijken op de site of de door hun gezochte hulp wordt aangeboden **en** hier geven zij aan wat zij zelf aan andere mensen kunnen bieden. Daarnaast moet de site een portal functie krijgen. Middels een portal kunnen de reeds bestaande Wmo gerelateerde sites binnen Woerden extra goed worden ontsloten en synergie opleveren. Denk aan de site van de beursvloer, de maatschappelijke stages en de vrijwilligerscentrale. Een portal draagt bij aan de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de Wmo activiteiten en is eenduidig naar inwoners.

- Sociale Kaart

De bestaande Sociale Kaart moet worden geëvalueerd. De tool moet worden aangepast zodat deze laagdrempelig wordt voor alle gebruikers: aanbieders van voorzieningen en afnemers van voorzieningen (inwoners). Indien dit niet mogelijk is, moeten alternatieven worden bekeken om de collectieve voorzieningen te ontsluiten.

- Pilot Woerdenbloeit.nl continueren (wijkgericht werken).

- **Social media.** Social media zoals LinkedIn en Twitter moeten actief worden ingezet. Op LinkedIn is al een Wmo Woerden groep opgestart. Organisaties kunnen elkaar hier actief opzoeken en via 'discussies' ideeën met elkaar uitwisselen, kennis en ervaring met elkaar delen. Twitterende organisaties die Wmo diensten aanbieden, kunnen op deze manier de vindbaarheid van diensten vergroten. Ook kunnen Wmo nieuwtjes en activiteiten onder de aandacht worden gebracht. Om gezamenlijk op een eenduidige manier met Twitter om te gaan wordt een 'handreiking Social voor Meedoen in Woerden' opgesteld (bijv. tips voor vindbaarheid door gebruik van #).

- Internet: woerden.nl

Informatie over Meedoen in Woerden onder een aparte tap binnen 'Welzijn en wonen'. Verschillende prestatievelden kort en klantgericht uitwerken: wat biedt het mij als inwoner. Actiever linken naar aanbieders en intermediairs binnen Woerden.

- Internet: woerden.nl – digitale balie

De digitale balie op woerden.nl geeft een overzicht van welke collectieve voorzieningen via de gemeente kunnen worden aangevraagd. Ook de voorwaarden en formulieren voor aanvraag zijn hier te vinden.

Middelen die toeleiden naar de ICT middelen en site

De keuze om de sites centraal te stellen binnen de Wmo communicatie vraagt om sterke toeladers naar deze site(s) om de vindbaarheid te vergroten. Traditionele communicatiemiddelen worden ingezet om de inwoners bekend te maken met de website(s) en om de gewenste gedragsverandering te ondersteunen. Al deze middelen bevatten een doorverwijzing naar de site bijvoorbeeld meedoeninwoerden.nl (=nog een werktitel!).

- Driehoekborden

Borden met verschillende uitingen die duidelijk maken:

- dat iedereen mee kan ('moet') doen in de samenleving, met of zonder beperking
- dat de Wmo een heel breed bereik heeft. Inwoners krijgen een beeld van de onderdelen die de Wmo vormen (vrijwilligerswerk, buurt/wijkgericht werken, mantelzorg, voorzieningen zoals een rolstoel, etc.)
- dat het leuk is om mee te doen in de samenleving
- dat het leuk is om je ervoor in te zetten dat andere mensen kunnen meedoen

- **Posters op vuilnisauto's** (gelijk aan driehoekborden)

- **Kaartjes flyeren** op markt / bij evenementen, etc.

A6 kaartjes die een afgeleide zijn van de posters. De kaartjes flyeren op markt, tijdens activiteiten als Zilverenkracht, Dag van de...vrijwilliger/mantelzorg/etc., bij sportwedstrijden, etc. Maar ook in een standaard bijvoorbeeld bij het CJG en de partijen binnen het Breed Wmo loket. Kaartjes dragen bij aan beeldvorming die past bij de gewenste gedragverandering. Daarnaast zijn de kaartjes een belangrijk instrument om de vindbaarheid van voorzieningen te vergroten (bijvoorbeeld www-adres sociale kaart of overkoepelende portal).

- **Wmo-krant** met artikelen over de verschillende initiatieven in Woerden die een bijdrage leveren aan het doel van de Wmo 'iedereen doet mee'. Het meedoen wordt zoveel mogelijk door de samenleving zelf vormgegeven. De gemeente/overheid biedt een vangnet voor mensen die echt niet anders mee kunnen doen. Insteek van artikelen zijn projecten en initiatieven 'voor en door' Woerdenaren: Buurtkamers, beursvloer Woerden, eten voor alleenstaande in de Plint, sportverenigingen, POM voor mantelzorgers, vrijwilligers centrale, etc.

- **Wmo Special** op de **informatiepagina**, Woerdense Courant

Opgevolgd door maandelijks een Wmo initiatief op de pagina (circa 150 woorden).

- **Rubriek van Wmo raad** op infopagina, 1 x per kwartaal. Wmo raad geeft aan waar zij zich mee bezig houdt, welke onderwerpen zij aan werkt en hoe. Plus contactgegevens voor vragen.

- **Advertentie reeks** aansluitend/passend bij driehoeksborden. Advertenties kunnen op de infopagina worden geplaatst, in wijkkranten, en informatiedragers/nieuwsbrieven van de Wmo brede partijen, etc.

- **Artikelen**, free publicity, bijvoorbeeld plaatsing in wijkkranten en verenigingsbladen.

- Folders

Gemeentelijke folders over het persoonsgebonden budget (PGB), Huishoudelijke hulp en Mantelzorg en een algemene folder of de Wmo.

Middelen die bijdragen aan één Wmo gezicht

Intermediairs en partners binnen het Wmo werkveld leveren een belangrijke bijdrage leveren aan de vindbaarheid van de Wmo diensten en/of producten. Met inzet van een aantal kleine middelen kunnen deze partijen een bijdrage leveren aan een gezamenlijk gezicht van de Wmo in Woerden en kunnen zij het bereik van de Wmo en de campagne vergroten. De prioriteit betreft de vindbaarheid van Wmo producten en diensten ligt als eerste bij het doorontwikkelen van de digitale middelen. Onderstaande middelen hebben (nu nog) geen prioriteit.

- Deursticker/raamsticker

De sticker draagt uit dat de instantie die hem op de deur heeft, bijdraagt aan het meedoen/Wmo. Via één gezicht de samenhang in 'versnipperde' activiteiten laten zien. Herkenbaarheid van Wmo producten/diensten/aanbieders vergroten. Bijdragen aan vindbaarheid van voorzieningen.

- Stempel/stickertjes (voor bijvoorbeeld op folders, brieven, etc)

De stempel draagt uit dat de instantie die hem op informatiemateriaal gebruikt, bijdraagt aan het meedoen/Wmo. Samenhang in 'versnipperde' activiteiten laten zien. Herkenbaarheid van Wmo producten/diensten/aanbieders vergroten. Bijdrage aan vindbaarheid van voorzieningen.

- Banners voor internet (nog nader te overwegen, welke doel / inzetbaarheid)

Aansluitend/passend bij driehoeksborden en advertenties. Banners kunnen op de sites van intermediairs, de site van de gemeente en wijkplatforms worden geplaatst. Mogelijkheid om via de banner een link te maken naar een instantie waar de banner betrekking op heeft of naar de Sociale Kaart.

- Informatiepunten van deelnemers breed Wmo-loket

Deelnemende partijen van 'Breed Wmo-loket' (partijen met subsidierelatie met gemeente) dragen bij aan het eenduidige gezicht van Wmo/meedoen in Woerden door actief gebruik te maken van de campagnemiddelen, zoals de deur-/raamsticker, het verspreiden van de kaarten/flyers, etc.

- Toolkit met campagne materiaal die via intermediairs kan worden verspreid. Bijvoorbeeld verenigingen, scholen, maatschappelijke organisaties.

Mogelijke inhoud: posters voor op eigen locatie, A6 kaartjes, deursticker, digitaal bestand van advertentieserie t.b.v. publicatie in eigen uitingen.

2 Wederkerige communicatie

Doel

- Gemeente en maatschappelijke partners zijn (blijven) met elkaar in gesprek
- Resultaten worden tijdig met elkaar gedeeld
- Tussentijdse mijlpalen gezamenlijk vieren (synergie)
- Stimuleren van samenwerking
- Informatie wordt gemakkelijk met elkaar gedeeld
- Er is een gezamenlijk beeld van waarop de gemeente regie voert en op welk punt de samenleving de doelstellingen van de Wmo op zich neemt en hier uitvoering aan geeft

Doelgroep

Primair:

- Alle deelnemende partijen van 'Breed Wmo-loket' – partijen met subsidierelatie met gemeente

Secundair:

- Overig maatschappelijke organisaties die een bijdrage leveren aan de Wmo

Middel

- Overlegstructuur gemeente – instanties (onder andere contactambtenaren)
- Netwerk tools zoals LinkedIn, wmo woerden groep
- Tussentijdse rapportages
- Behaalde mijlpalen, tussentijdse gebeurtenissen/evenementen tijdig met elkaar delen, zodat hier gericht persaadacht voor kan worden gevraagd

PLANNING CAMPAGNE 2012

Wat	Wie	Wanneer
Besluitvorming Raad over communicatie plan	Raad	29 maart 2012
Participatie via LinkedIn en meepraten.wmo@woerden.nl	Gemeente Woerden	Vanaf januari 2012, gedurende hele looptijd beleidskader
Ontwikkelen campagne (materiaal)	Gemeente Woerden	april 2012 concept, ontwerp mei 2012 drukwerk, productie
Wmo Raad op informatiepagina	Wmo raad	Februari 2012
Wmo Special informatie pagina	Gemeente Woerden	7 maart 2012
Site meedoeninwoerden.nl (werktitel) start ontwikkeling	Gemeente Woerden i.s.m. externe partij	April 2012
Plaatsing advertenties, wijkkranten, eigen uitgaven, schoolkranten, nieuwsbrieven naar cliënten, etc.	Allen*	Vanaf eind mei 2012 met doorlooptijd gedurende campagnetijd
Flyeren A6 kaarten, tijdens evenementen	Allen*	Vanaf eind mei 2012
Driehoeksborden	Gemeente Woerden	Eind mei, 14 dagen
Posters op vuilnisauto's	Gemeente Woerden	Eind mei 2012
Plaatsing banners	Allen*	Vanaf eind mei 2012 tot zomer 2013
Plaatsing artikelen, free publicity	Allen*	Vanaf eind mei 2012, met doorlooptijd gedurende campagnetijd
Driehoeksborden	Gemeente Woerden	Eind augustus 2012, 14 dagen
Wmo krant huis-aan-huis	ETT Media	Juni 2012
Posters op vuilnisauto's	Gemeente Woerden	Augustus 2012
Driehoeksborden	Gemeente Woerden	Begin december 2012

* allen: hiermee worden alle partners binnen het Wmo breed loket bedoeld. Ook CJG en partijen binnen de LEA, de wijkplatforms en het verenigingsleven kunnen door inzet van eigen bestaande middelen een belangrijke bijdrage leveren aan de (communicatie)doelstellingen.

Begroting Wmo campagne 2012 tm 2015 (versie 13/02/2012)		
Wat	Begrote kosten	
	<i>excl. BTW</i>	
Draagvlak partners voor campagne: brainstorm, samen ontwikkelen. Voorbereiding, uitwerking	€ 920,00	
Campagne (door)ontwikkeling, slogan en beeldmerk/logo, voorstel toepassing op middelen	€ 2.400,00	
Fotografie/beeldmateriaal posters, advertenties, A6 kaarten	€ 3.000,00	
Opmaak, ontwerp diverse materialen	€ 1.800,00	
Drukwerk A6 kaartjes (25.000stuks)	€ 1.800,00	
Plaatsingskosten driehoeksborden, 3 x 14 dagen	€ 4.200,00	
Drukwerk posters driehoeksborden, 3 x (110 posters)	€ 1.500,00	
Drukwerk posters vuilnisauto's	€ 400,00	
Teksten voor Wmo krant	€ 1.800,00	
Wmo krant, opmaak, advertentieverkoop, verspreiding centrum/kernen	€ 0,00	
Wmo krant verspreiding buitengebied en ja/nee stickers	€ 1.500,00	
Wmo krant, extra exemplaren	€ 500,00	
Wmo folder, tekst, ontwerp, vormgeving, drukwerk	€ 1.800,00	
ICT toepassingen, ontwikkeling site/portal	€ 10.000,00	
Sub totaal	€ 30.700,00	€ 30.700,00
Begroting vervolg campagne per jaar 2013		
Wat	Begrote kosten	
	<i>excl. BTW</i>	
Bijdrage beheer van site meedoeninwoorden.nl	€ 1.800,00	
Aanpassing campagne materiaal, ontwerp (tekstueel/fotografie)	€ 1.200,00	
Plaatsingskosten driehoeksborden, 3 x 14 dagen	€ 4.200,00	
Drukwerk posters driehoeksborden, 3 x (110 posters)	€ 1.500,00	
Drukwerk posters vuilnisauto's	€ 400,00	
Sub totaal	€ 7.300,00	€ 9.100,00
Begroting vervolg campagne per jaar 2014		
Wat	Begrote kosten	
	<i>excl. BTW</i>	
Bijdrage beheer van site meedoeninwoorden.nl	€ 1.800,00	
Aanpassing campagne materiaal, ontwerp (tekstueel/fotografie)	€ 1.200,00	
Plaatsingskosten driehoeksborden, 3 x 14 dagen	€ 4.200,00	
Drukwerk posters driehoeksborden, 3 x (110 posters)	€ 1.500,00	
Drukwerk posters vuilnisauto's	€ 400,00	
Sub totaal	€ 7.300,00	€ 9.100,00
Begroting vervolg campagne per jaar 2015		
Wat	Begrote kosten	
	<i>excl. BTW</i>	
Bijdrage beheer van site meedoeninwoorden.nl	€ 1.800,00	
Aanpassing campagne materiaal, ontwerp (tekstueel/fotografie)/ alternatief voor beheer site	€ 1.200,00	
Plaatsingskosten driehoeksborden, 3 x 14 dagen	€ 4.200,00	
Drukwerk posters driehoeksborden, 3 x (110 posters)	€ 1.500,00	
Drukwerk posters vuilnisauto's	€ 400,00	
Sub totaal	€ 9.100,00	€ 9.100,00
Totaal over beleidsperiode 2012 t/2015		€ 58.000,00